

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2024

PUNTE: 70

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 44 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWES op die volgende bladsy en merk die vraagnommers van die vrae oor die tekste wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vrae en kies die vrae wat jy wil beantwoord.
2. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A: Roman (35)
AFDELING B: Drama (35)
AFDELING C: Kortverhale (35)
AFDELING D: Gedigte (35)
3. Beantwoord vrae in TWEE afdelings, soos volg:

AFDELING A: ROMAN
Beantwoord die vraag oor die roman wat jy bestudeer het.

AFDELING B: DRAMA
Beantwoord die vraag oor die drama wat jy bestudeer het.

AFDELING C: KORTVERHALE
Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

AFDELING D: GEDIGTE
Beantwoord die vrae oor TWEE gedigte wat jy bestudeer het.
4. Gebruik die kontrolelys op bladsy 4 om jou te help.
5. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
6. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
7. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
8. Bestee ongeveer 75 minute aan elke afdeling.
9. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies TWEE afdelings. ...

AFDELING A: ROMAN**Beantwoord slegs EEN vraag.**

VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. <i>Kringe in 'n Bos</i>	35	5
2. <i>Die Ongelooflike Avonture van Hanna Hoekom</i>	35	9
3. <i>Meeulanders</i>	35	13
4. <i>Lien se Lankstaanskoene</i>	35	17

AFDELING B: DRAMA**Beantwoord slegs EEN vraag.**

5. <i>Poppie – Die Drama</i>	35	21
6. <i>Paljas</i>	35	26
7. <i>Fiela se kind – Die Drama</i>	35	32

AFDELING C: KORTVERHALE**Beantwoord vrae oor AL TWEE kortverhale.**

8.1 "Opdrag"	18	37
EN		
8.2 "Kringloop"	17	39

AFDELING D: GEDIGTE**Beantwoord vrae oor AL TWEE gedigte.**

9.1 "Die dans van die reën"	18	41
EN		
9.2 "Eksamenlokaal"	17	43

KONTROLELYS

Gebruik die kontrolelys om te verseker dat jy die vereiste getal vrae beantwoord.

AFDELING	VRAAGNOMMERS	GETAL VRAE BEANTWOORD	DUI AAN (✓)
A: Roman	1–4	1	
B: Drama	5–7	1	
C: Kortverhale	8	1 (2 kortverhale)	
D: Gedigte	9	1 (2 gedigte)	
LET WEL: Maak seker dat jy vrae oor slegs TWEE afdelings beantwoord het.			

AFDELING A: ROMAN

Beantwoord slegs EEN vraag oor die roman wat jy bestudeer het.

VRAAG 1: KRINGE IN 'N BOS – Dalene Matthee

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS A

"Leen my die geweer."	
"Jy kan dit nie loop doen nie!"	
"Jy mors my tyd, Maska!"	
"Moenie dit van my vra nie, baas Saul. Toe almal in hierdie bos jou wou stenig, het ek vir jou gepleit."	5
"Dankie. Net jammer dit het nie gehelp nie," sê hy spottend. "Ek dink as hulle kon, sou hulle Freek vra om my ook sommer te skiet."	
"Dis nie nou tyd vir daardie klas praatjies nie! Draai om en loop klim op die skip – jy's te lank al nie meer een van onse mense nie, baas Saul."	
"As jy nie vir my die geweer gee nie, sal ek een op die dorp loop kry. Maar Terblans sal Oupoot nie skiet nie, dit sê ek jou nou vir die laaste keer."	10
"Jy was van altyd af eiewys en annerster."	
"Nes julle."	
"Wat?"	
"Toe maar. Gaan jy vir my die geweer leen, of moet ek teruggaan dorp toe om een te kry?"	15
"As ek vir jou die geweer gee," sê ou Maska radeloos, "sal jy my dan belowe lat jy by Gert Oog sal loop probeer om 'n paar koeëls te kry?"	
"Dit sal nie nodig wees nie!" keer Saul ongeduldig. "Watter kant toe is hy? Oupoot?"	
Die ou man haak eers die koeëlsak en kruitbus tydsam van die draadhaak af.	20
"Hulle sê hy skuil Homtini se kant toe," sê hy amper onhoorbaar.	

- 1.1 Voltooi die volgende paragraaf feitlik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die roman** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.4) neer.

Die bosmense het Saul 'n (1.1.1) ... genoem. Daarom het Saul besluit om die dorp, (1.1.2) ..., finaal te verlaat. Hy was alreeds op die skip toe Maska hom kom vertel het dat Freek Terblans vir Oupoot gaan skiet. Oupoot het die skuld vir (1.1.3) ... se dood gekry. Aangesien daar nog (1.1.4) ... dae voor Vrydag was en die skip nie voor die Maandag sou vertrek nie, het Saul besluit om self vir Oupoot te gaan skiet.

(4)

- 1.2 Lees reël 2.

Waarom wou Maska nie hê dat Saul vir Oupoot moes skiet nie?

(1)

1.3 " – jy's te lank al nie meer een van onse mense nie, baas Saul." (Reël 8 en 9)

1.3.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Hierdie woorde van Maska is (sarkasties/ironies). (1)

1.3.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.3.1. (1)

1.4 Waarom kan ons sê dat dit tot Saul se voordeel was dat hy die Bos goed geken het? (1)

1.5 Saul het in die Bos gebly tot hy 14 jaar oud was. Nadat hy MacDonald se diens verlaat het, het hy op Knysna gebly.

Hoe het sy lewe in die Bos verskil van sy lewe in Knysna as ons dink aan die rol wat geld gespeel het? (2)

1.6 Daar was baie konflik tussen Saul en die ander karakters.

Kies die oorsaak van die konflik uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.6.1 tot 1.6.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.6.1	Joram Barnard	A	... het nie verstaan waarom Saul nie wou geld maak uit die Bos nie.
1.6.2	MacDonald	B	... het direk vir Saul gesê dat hy verkeerd optree teenoor die ander mense in die Bos.
1.6.3	Kate	C	... het nie verstaan dat Saul anders dink en doen as die Bosmense nie.
1.6.4	Die goudedelwars	D	... het nie verstaan waarom Saul Engels wou leer nie.
		E	... het die Bosmense bedrieg en beledig.

(4 x 1) (4)

1.7 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.7) neer.

In die roman is die *Pictor* vir Saul 'n simbool van ...

- A mag.
- B status.
- C rykdom.
- D vryheid.

(1)

- 1.8 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.8) neer.

Maska se woorde en optrede in hierdie uittreksel wys dat hy ... voel.

- A kwaad
- B geïrriteerd
- C bekommerd
- D teleurgesteld

(1)

- 1.9 Waarom was dit verkeerd van Saul om so met Maska te praat?

(1)

- 1.10 Lees weer die hele uittreksel.

Hoe kry die skrywer dit reg om vir die leser te wys dat Saul nou genoeg gehad het van die Bos?

(1)

EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS B

... Omdraai en op die *Pictor* gaan klim of die res van jou lewe jou lyf tussen Oupoot en Jozef hou? Nee, dis meer as Oupoot. Veel meer. Dis vir die res van jou lewe veg om die bloubokkie se gal uit sy kop te kry.

Die dink het hom deurmekaar! Êrens loop Oupoot om voor te kom en weg te kom. Goed beteken om hom te laat loop. Kwaad om hom te skiet. Só eenvoudig. Só 5
verskriklik ingewikkeld. Want jy's dik geëet aan die pluksels van kwaad, jy sleep jou voete daarin, jy versmoor daarvan ...

Hy hoor Maska bokant hom teen die helling in die skemer deur die onderbos aankom en staan op.

"Hulle weet jy's hier." Die ou man kom staan gedaan voor hom. "Jy moet omdraai, 10
hulle wou nie lat Sanna die kos gee nie."

Goed, kwaad, goed, kwaad.

"Ek het myself deurmekaar gedink terwyl jy weg was, Maska," erken hy. "Dit voel vir my ek kan nie meer onderskei tussen reg en verkeerd nie. Ek dink nie ek gee meer om nie." 15

"Ek het Hans Oukas bo by Groot Eiland gekry. Hy't sonderkant uit die Bos gekom en hy sê Oupoot is Meulbos se kant toe, hy het hom by Kleindraai gekry."

"Hulle kan hulle kos hou."

"Jy moet omdraai, baas Saul."

"Hoekom?" 20

"Omlat ek bang geword het," erken Maska gelate.

- 1.11 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die roman gebeur:

- Saul het vir Patterson Bos toe geneem.
- Saul het in MacDonald se skuur gaan bly.
- Kate het die hoekerf namens Saul gekoop.
- Saul het op Swellendam geleer hoe om meubels te maak.

(4)

- 1.12 " ... die res van jou lewe jou lyf tussen Oupoot en Jozef hou?" (Reël 1 en 2)
Verduidelik die figuurlike betekenis van Saul se gedagtes. (1)
- 1.13 Wat het met Saul gebeur nadat hy die bloubokkie se kop oopgekap het? (1)
- 1.14 Saul ervaar baie innerlike konflik oor Oupoot.
- 1.14.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (1.14.1) en die antwoord neer.
Nadat Saul dae lank vir Oupoot agtervolg het om hom te skiet, was hy (seker/onseker) of hy moet voortgaan met sy plan. (1)
- 1.14.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.14.1. (1)
- 1.15 "Want jy's dik geëet aan die pluksels van kwaad ..." (Reël 6)
- 1.15.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
"pluksels van kwaad" is 'n (vergelyking/metafoor). (1)
- 1.15.2 Wat beteken dit binne die konteks van die roman? (1)
- 1.16 "... hy sê Oupoot is Meulbos se kant toe ..." (Reël 17)
Oupoot is Meulbos toe omdat hy daar wou wegkruip.
Gee 'n feit uit die roman om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 1.17 "Hulle kan hulle kos hou." (Reël 18)
- 1.17.1 Noem EEN van die karakters na wie "hulle" verwys. (1)
- 1.17.2 Wat bedoel Saul hiermee binne die konteks van die teks? (1)
- 1.18 Waarom kan Kate vir jou 'n goeie rolmodel wees van iemand wat probeer om altyd die regte ding te doen? (1)
- 1.19 Saul se soektog na Oupoot is een van die hoofmomente in hierdie roman.
- 1.19.1 Watter positiewe gevolg het Saul se soektog tot in Meulbos op sy toekomsplanne gehad? (1)
- 1.19.2 Watter les oor familie leer jy by Saul? (1)
- 1.19.3 Hoe sluit hierdie hoofmoment by die slot van die roman aan as jy aan Kate dink? (1)

[35]

**VRAAG 2: DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM –
Marita van der Vyver**

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS C

En toe wieg daardie proefbuisperd my sommer aan die slaap gisteraand. In die middel van die nag word ek wakker met 'n vel papier wat aan my wang vassit en 'n pen wat my een neusgat versper. Ek was seker moeër as wat ek besef het.

Die skool het gister gesluit vir die wintervakansie. En elke keer as ek aan my ma se plan vir die volgende drie weke dink, besef ek weer dat ek nie haar dogter kan wees nie. Nie rêrig nie. Iemand het 'n fout gemaak in die kraaminrigting, ek is omgeruil met 'n ander baba, ek het aan die verkeerde bors begin suig. Mana sê alle kinders wonder soms of so iets nie dalk met hulle gebeur het nie. Ek wonder lankal nie meer nie. Ek is seker ek is die verlore dogter van 'n tandarts.

Die reën raas teen die ruit langs my bed. Ek het nog altyd van ons nat Kaapse winters gehou, gedog dis 'n heerlike verskoning om heeldag te lê en lees, maar van ek saam met my nuwe gesin in hierdie nuwe huis woon, laat die reën my vasgekeer voel. Te veel mense, te veel diere, te veel rumoerigheid om my. 'n Skrywer het stilte nodig!

- 2.1 Voltooi die volgende paragraaf feitelik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die roman** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (2.1.1 tot 2.1.4) neer.

Hanna dink haar ma is vreemd, want sy dra (2.1.1) ... in haar hare. Hanna bly saam met haar gesin in 'n nuwe huis aan die gatkant van (2.1.2) ... Hanna skryf stories waarin Fabienne haar (2.1.3) ... is. (2.1.4) ... is haar stiefpa. Sy hou baie van hom.

(4)

- 2.2 "En toe wieg daardie proefbuisperd my sommer aan die slaap gisteraand." (Reël 1)

2.2.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

"proefbuisperd" is 'n (vergelyking/metafoor).

(1)

2.2.2 Wat beteken dit binne die konteks van die teks?

(1)

- 2.3 "En elke keer as ek aan my ma se plan vir die volgende drie weke dink, besef ek weer dat ek nie haar dogter kan wees nie." (Reëls 4 tot 6)

2.3.1 Na watter plan van Mana verwys Hanna hier?

(1)

2.3.2 Waarom dink Hanna dat dit 'n simpel plan is?

(1)

- 2.4 Waarom is dit verkeerd van Hanna om so negatief oor Mana se plan te wees?

(1)

- 2.5 " ... laat die reën my vasgekeer voel." (Reël 12)

Verduidelik die figuurlike betekenis van "vasgekeer voel".

(1)

2.6 Waarom wou Hanna so graag die dogter van 'n tandarts wees? (1)

2.7 Dink aan die hele uittreksel.

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.7) neer.

Hanna se gedagtes wys dat sy ... is.

- A hartseer
- B tevrede
- C geïrriteerd
- D opgewonde (1)

2.8 Hoe slaag die skrywer daarin om Hanna se ontevredenheid met Mana aan die leser oor te dra? (1)

2.9 Hanna is in konflik met haar omgewing en ander karakters.

Kies die oorsaak van die konflik uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.9.1 tot 2.9.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.9.1	Mana	A	... het nie Hanna se privaatheid gerespekteer nie.
2.9.2	Yann	B	... het Hanna as 'n teleurstelling gesien.
2.9.3	Tibo	C	... het aggressief teenoor Hanna opgetree.
2.9.4	Die Heks van Endor	D	... het besluite namens Hanna geneem.
		E	... het nie veel van Hanna se skryftalent gedink nie.

(4 x 1) (4)

EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS D

... My wange het 'n gesonde blos gekry, my oë het groter geword, my lippe voller. Jy sou sweer 'n goeie fee het 'n toorstaffie oor my geswaai.

"Nou gaan jy jou nuwe swart trui aantrek," beveel Margot, "dan wag jy in die kamer tot ons jou roep vir ete. En dan maak jy 'n dramatiese verskyning."

En sy gooi haar arms oop en lig haar ken om te wys hoe ek veronderstel is om te verskyn. 5

"Ag nee, ek dink nie dit sal nodig wees nie," protesteer ek.

"Trust me," sê sy. "Ek is 'n aktrise. Ek wéét van dramatiese verskyning."

"Maar ek is nie 'n aktrise nie. Ek sal soos 'n gek voel."

"Gavin sal mal wees daaroor," sê Sharon. "Doen dit vir hom, toe?" 10

Met die gevolg dat ek die volgende twee uur in my kamer deurbring. So senuweeagtig soos 'n aktrise wat wag dat die gordyn lig. En toe Margot my roep, begewe my moed my heeltemal en ek loop sleepvoet en kop onderstebo by die kamer uit.

"Lig jou ken, poplap!" beveel Margot soos 'n sirkusbaas wat 'n hond deur 'n hoepel wil laat spring. "Wys ons wat jy het!" 15

Wat het ek nou eintlik? Ek kyk sugtend op – en Yann bars uit van die lag. Maar my pa snak melodramaties na sy asem.

"Jy's gemáák vir swart!" roep hy uit.

2.10 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die roman gebeur:

- Mana en Beyers het gehoor dat Margot ook sou kom kuier.
- Hanna het die sussie gekry wat sy so graag wou hê.
- Gavin het vol modder by die huis op die berg opgedaag.
- Sharon se pa het haar na Hanna-hulle toe gebring.

(4)

2.11 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.11) neer.

Die swart trui waarvan Margot in reël 3 praat, word vir Hanna die simbool van Gavin se ...

- A eie klerestyl.
- B aanvaarding van haar as mens.
- C keuse om Mana se raad oor Hanna te volg.
- D hoop dat Hanna in die modewêreld sal werk.

(1)

2.12 "Doen dit vir hom, toe?" (Reël 10)

2.12.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Hierdie woorde van Sharon is (ironies/kritiserend) as 'n mens aan Hanna en Gavin se verhouding tot nou toe dink. (1)

2.12.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.12.1. (1)

2.13 "Wat het ek nou eintlik?" (Reël 17)

2.13.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Die vraag wat Hanna hier vra, verwys na haar innerlike konflik oor haar (voorkoms/skryftalent). (1)

2.13.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.13.1. (1)

2.14 Ná die vakansie op die berg moes Margot dadelik teruggaan Hollywood toe.

Gee 'n feit uit die roman om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

2.15 Wat het Gavin en die kinders gedoen nadat die helikopter weg is? (1)

2.16 Hoe het Hanna se gesin se interaksie by die huis in Kaapstad verskil van hulle interaksie by die huis op Botterberg? (2)

2.17 Waarom is Sharon 'n goeie rolmodel vir jou tydens die kuier op die berg? (1)

2.18 Waarom was dit goed vir Hanna om Margot te leer ken? (1)

2.19 Een van die hoofmomente in hierdie roman is Hanna se vyftiende verjaardag.

2.19.1 Watter positiewe gevolg het dit vir Yann en Tibo gehad? (1)

2.19.2 Watter les oor die keuse van geskenke het jy by Beyers in hierdie situasie geleer? (1)

2.19.3 Hoe sluit hierdie hoofmoment by die slot van die roman aan as jy aan Hanna se nuwe opinie oor haar familie dink? (1)

[35]

VRAAG 3: MEEULANDERS – Esta Steyn

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS E

... Ek kan nie terugdraai nie. Ek kan nie terugdraai nie. Dit was te erg, te swaar om tot hier te kom. Om Janka by Ryna te los ... om te sien hoe sy op Ryna se matjie sit en speel met 'n plastiekteesiffie en 'n bekertjie ... om Ryna se niksvermoedende gesig te sien. Goddank vir Ryna.

Die jettietrap sak. Dis twee minute voor twaalf. En dan hoor sy die veraf gebrom van 'n boot se enjin. Hy's op pad. Hy't woord gehou. Die boot kom nader en nader en maal die water deurmekaar in strepe wit skuim. Sy kyk vir oulaas om: Attie en Jannerik is besig om haastig van die dak af te klim. Hulle roep haar met swaaiende arms. Die twaalfuurson skyn verblindend wit op die geboue. 'n Meeu duik neer en gryp 'n duikerkuiken uit 'n onbewaakte nes. Dit word 'n prentjie, soos 'n foto, 'n laaste foto, wat in haar brein vasvries. Sy klim die trappie af. 5 10

Wanneer die gemaal van die water tot bedaring kom, is Meeuland in beroering.

"Het jy iets geweet?" staan Jacob magteloos voor Ryna.

"Sy was hier ... ek het gedog sy gaan 'n ent stap. Sy't Janka hier gelos ..."

Hy glo haar nie en kry haar ru aan die arm beet: "Het sy met jou gepraat?"

"Nee. Nie onlangs nie."

15

- 3.1 Voltooi die volgende paragraaf feitlik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die roman** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (3.1.1 tot 3.1.4) neer.

Elsabet se lewe op Meeuland was goed en sleg; daarom pas haar CB-naam, (3.1.1) ... goed by haar. Sy het Meeuland verlaat om in die hotel op (3.1.2) ... te gaan bly. Die boot wat haar kom haal het, was 'n ander boot as Die (3.1.3) ..., wat die mense gewoonlik land toe gevat het. Ryna sou mooi na Janka kyk, veral omdat haar eie seun, (3.1.4) ... dood is.

(4)

- 3.2 Waarom het Ryna Meeuland toe gekom? (1)

- 3.3 Wat het later in die roman, voor Kersfees, met Janka gebeur toe daar weer 'n vreemde boot by die jettie was? (1)

- 3.4 Waarom is dit verkeerd van Elsabet om Meeuland op so 'n manier te verlaat? (1)

- 3.5 " 'n Meeu duik neer en gryp 'n duikerkuiken uit 'n onbewaakte nes." (Reël 9 en 10)

- 3.5.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Hierdie prentjie wat Elsabet raaksien, dui op (stereotipering/ironie). (1)

- 3.5.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 3.5.1. (1)

3.6 " 'n laaste foto, wat in haar brein vasvries." (Reël 10 en 11)

3.6.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

" 'n laaste foto" is 'n voorbeeld van ('n metafoor/personifikasie). (1)

3.6.2 Wat beteken dit binne die konteks van die teks? (1)

3.7 "Hy glo haar nie en kry haar ru aan die arm beet." (Reël 15)

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (3.7) neer.

Jacob se reaksie teenoor Ryna was ..., want sy het ook nie geweet wat aangaan nie.

- A onregverdig
- B aanvaarbaar
- C manipulerend
- D bevooroordeeld (1)

3.8 Hoe het Elsabet se verhoudings met die Blanckenbergs verskil van haar verhoudings met die mense op Meeuland? (2)

3.9 Die karakters in hierdie roman het almal uiterlike konflik ervaar.

Kies die konflik uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (3.9.1 tot 3.9.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
3.9.1	Jacob	A	... het op Elsabet geskree omdat sy Sheila se portret verwyder het.
3.9.2	Bernard	B	... het Fred afgepers om die seegraskonsessie te kry.
3.9.3	Hermanus	C	... het met Fred baklei omdat hy sonder 'n permit op die eiland was.
3.9.4	Skalla	D	... het Matthys oor die rooi koekies gekonfronteer.
		E	... het Elsabet aangespreek omdat sy te veel gedrink het.

(4 x 1) (4)

EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS F

<p>..."... My werk is klaar, ant Ousanna. Maar nee, ek wil nie regtig graag gaan nie. Hier is bande hier, ant Ousanna."</p> <p>"Dit weet ek."</p> <p>Ryna kyk na die blinde oë en wens meteens dat die oë haar kan sien. Daar volg 'n intense stilte. Ousanna se bors dein op en af. Sy steek haar hand soekend uit. Ryna neem dit. Die vingers voel warm, sweterig.</p> <p><i>Het Jannerik jou vertel wat van Kinnie se kind geword het, ant Ousanna? Wat weet jy van die nag toe ons 'n ingryp op die pad van die noodlot gemaak het? Ek en Jacob en Jannerik? Of glo jy maar deur al die jare dat dit Kinnie se kind is wat begrawe is?</i></p> <p>Sy voel hoe die oë deur haar boor en stuur die gesprek weg.</p> <p>"Hoekom is Doreen by die skool weg, ant Ousanna?"</p> <p>"Sy gaan deur 'n moeilike tyd. Sy voer die stryd van 'n vrou wat verskriklik liefhet." Die oë dwaal deur die venster tot buite, oor die rivier. "Ek wonder soms of daar 'n groter stryd op aarde is. As die stryd van die liefde."</p> <p>"Ek dink nie daar is nie, ant Ousanna."</p> <p>"Jy moet haar help."</p> <p>"Hoe kan ek haar help, ant Ousanna?"</p> <p>"Jy moet jou ore vir haar gee. Sy't iemand nodig."</p> <p>"Ek sal, ant Ousanna."</p>	<p>5</p> <p>10</p> <p>15</p>
---	------------------------------

- 3.10 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die roman gebeur:
- Ryna en Jannerik het 'n wildevy geplant.
 - Ryna het vir Jacob van haar verlede vertel.
 - Ryna en Janka het saam in Ousanna se huis gaan bly.
 - Ryna het vir Fred vertel dat Janka sy kind is.
- (4)
- 3.11 "Wat weet jy van die nag toe ons 'n ingryp op die pad van die noodlot gemaak het?" (Reël 7 en 8)
- 3.11.1 Van watter "ingryp" praat Ryna hier? (1)
- 3.11.2 Waarom was dit nodig om dit te doen? (1)
- 3.12 Waarom was die "ingryp" goed vir Jannerik? (1)
- 3.13 Hoe kry die skrywer dit reg om te wys dat daar 'n band tussen Ousanna en Ryna is? (1)
- 3.14 Doreen het bedank omdat sy 'n ander werk gekry het.
- Gee 'n feit uit die roman om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

3.15 Ryna het innerlike konflik oor haar verlede in die Kaap gehad.

3.15.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Ryna se innerlike konflik oor (die rede waarom professor Van Keulen haar Meeuland toe gestuur het/wie vir haar man en kind se dood verantwoordelik was), is uiteindelik opgelos. (1)

3.15.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 3.15.1. (1)

3.16 "Jy moet jou ore vir haar gee." (Reël 18)

Wat is die figuurlike betekenis van hierdie woorde? (1)

3.17 Daar word deur die roman na Ousanna se oë verwys.

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (3.17) neer.

Ousanna se blinde oë is simbolies van die feit dat sy ...

- A nie meer mooi kon sien nie.
- B ander mense bang gemaak het.
- C kon aanvoel as iets nie reg is nie.
- D ander mense se hulp nodig gehad het. (1)

3.18 Waarom kan ons sê dat Jannerik in hierdie roman 'n goeie voorbeeld vir ander mense stel? (1)

3.19 Een van die hoofmomente in hierdie roman is toe Ryna besluit het om na Meeuland op Salamanderbaai te gaan bly.

3.19.1 Watter positiewe gevolg het hierdie besluit vir Ryna gehad? (1)

3.19.2 Watter les kan jy hieroor by Ryna leer? (1)

3.19.3 Hoe sluit hierdie hoofmoment by die slot van die roman aan as jy aan Ryna se toekoms dink? (1)
[35]

VRAAG 4: LIEN SE LANKSTAANSKOENE – Derick van der Walt

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS G

... Lien weet sy sal nie eet nie. Sy eet omtrent nooit meer iets nie.
 "Nighty night!" roep haar ma.
 Braam brom iets, maar Lien sê niks.
 Sy dink aan Braam se skoolbroek wat nog steeds oor een van die sitkamerstoele hang. Braam hou die broek se soom al die hele week met *staples* bymekaar. Daar is 5
 nie 'n manier hoe haar ma die soom vanaand gaan insit nie.
 Braam sak weer op die bank neer en sit die televisie harder.
 Haar ma lê reeds en snork, dwarsoor die bed, somer met klere en al. Lien sug en soek na die naaldwerktrommeltjie onder in haar ma se ingeboude kas. Sy sit die lig af en maak die deur toe. Haar ma sal waarskynlik môre weer nie by die werk uitkom nie. 10
 Sy gaan haal die broek in die sitkamer en maak haar kamerdeur toe. Sy sit 'n CD in haar Walkman en die oorfone op haar kop. Norah Jones.
 Soos sy vermoed het, is daar nie grys gare in die amper leë trommeltjie nie en sy moet maar 'n blouerige kleur gebruik wat sy hoop nie sal wys nie. Sy sukkel om die gare in die naald te kry, steek haar vinger raak. 15
 Lien kyk op: "Ek haat jou," sê sy vir hóm in die spieël. "Ék ... háát ... jóú," sê sy weer, stadiger, afgemete, klem op elke woord.

- 4.1 Voltooi die volgende paragraaf feitelik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die roman** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (4.1.1 tot 4.1.4) neer.

Vandat die Joostes meer as 'n (4.1.1) ... (tydperk) gelede woonstel toe getrek het, is Lien en Braam albei in Hoërskool (4.1.2) ... Lien word gedwing om die huishouding oor te neem, maar Braam lê eerder voor die televisie. Hy kyk oor en oor na die (4.1.3) ... oor die gesin se lewe toe hulle nog gelukkig was. Tannie (4.1.4) ... het vir Lien werk by 'n koffiewinkel gekry, sodat sy geld kan verdien.

(4)

- 4.2 Waarom eet Lien se ma omtrent nooit meer iets nie?

(1)

- 4.3 Wat het later in die roman met Lien se ma en haar werk gebeur nadat sy so dikwels nie by die werk was nie?

(1)

- 4.4 "Braam brom iets, maar Lien sê niks." (Reël 3)

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (4.4) neer.

Uit hierdie woorde lei ons af dat die kinders ...

- A bang was vir hulle ma.
- B besig was met hulle eie dinge.
- C te moeg was ná die lang dag by die skool.
- D gewoond was aan hierdie optrede van hulle ma.

(1)

- 4.5 Hoe verskil die Jooste-kindere se lewe in die woonstel van die lewe waaraan hulle vroeër gewoon was? (2)
- 4.6 4.6.1 Na wie verwys "hóm" in reël 16? (1)
- 4.6.2 Wat bedoel Lien as sy sê dat sy "hóm" haat? (1)
- 4.7 Lien ervaar baie innerlike konflik oor haar ma.
- 4.7.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
- Al voel Lien opstandig teenoor haar ma, tree sy sorgsaam en (verantwoordelik/onverantwoordelik) teenoor haar ma en Braam op. (1)
- 4.7.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 4.7.1. (1)
- 4.8 Waarom kan ons sê dat Braam verkeerd optree in hierdie situasie waarin die gesin hulle bevind? (1)
- 4.9 Lien moes leer om uiterlike konflik te hanteer.

Kies die oorsaak van die konflik uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (4.9.1 tot 4.9.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
4.9.1	Christien Jooste	A	... het Lien eers as kompetisie by die bedelplek beskou.
4.9.2	Tant Malie	B	... het vir ander kinders vertel wat in Lien-hulle se huis aangaan.
4.9.3	Roos	C	... het probeer om werkers uit te buit.
4.9.4	Sproet	D	... het heeltemal die verkeerde idee gehad van wat Lien op die straathoek doen.
		E	... het veroorsaak dat Lien meer pligte gehad het om uit te voer.

(4 x 1) (4)

EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS H

... "Ek wil so gou as ek kan iets verdien om julle te help. Oom Frank sê julle sukkel. Ek is jammer."

Lien sien hy bedoel dit.

"Ek sal dalk maar iets soos meubels begin maak," sê hy met 'n effense glimlag. Lien kan nie help om self te glimlag nie. Haar onhandige pa wat nie eers 'n muurprop kan aansit nie. Die simpel videokamera wat nooit klank gehad het nie en hy nooit kon regkry nie en nooit sover gekom het om te laat regmaak nie. 5

"Ek gaan nie meer regte swot nie," verander sy die onderwerp.

Hy lyk teleurgesteld.

"Maar daar is mos geld vir julle studies. Niemand het aan julle studiepolsisse geraak nie ... En nie alle prokureurs is skelm nie!" sê hy heftig. 10

"Dis nie dit nie. Ek weet nie eintlik wat ek wil doen nie. Ek wil *travel*, gaan kyk hoe lyk die wêreld."

Hy sê niks nie. Dit lyk asof hy nie kan ophou om na haar te kyk nie.

"Jy het lank geword," sê hy nadat hulle 'n rukkie in stilte gesit het. "En groot. Ek bedoel ... jy is nie meer my poplap nie." Lien druk haar hare agter haar ore in. 15

Die bewaarder beduie hy moet terug. Besoektyd is verby. Lien stoot verleë die pakkie droëwors wat sy met 'n gesukkel toegelaat is om in te bring, oor die tafel.

4.10 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die roman gebeur:

- Lien het by Miemie se huis gaan kuier.
- Lien se ma het dronk by die skool opgedaag.
- Lien het Hein se hulp met Tibbey se karretjie gevra.
- Lien het 'n pruik en 'n brilletjie uit die rekwisietekamer geleen. (4)

4.11 "Oom Frank sê julle sukkel. Ek is jammer." (Reël 1 en 2)

4.11.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Hierdie woorde van Lien se pa is (ironies/manipulerend) as 'n mens dink aan hoe die Jooste-gesin in hierdie situasie beland het. (1)

4.11.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 4.11.1. (1)

4.12 "Niemand het aan julle studiepolsisse geraak nie." (Reël 10 en 11)

Wat is die figuurlike betekenis van hierdie woorde? (1)

4.13 Lien se pa is in die tronk omdat hy dronk was.

Gee 'n feit uit die roman om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

4.14 "... jy is nie meer my poplap nie." (Reël 16)

4.14.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

"my poplap" is (personifikasie/'n metafoor). (1)

4.14.2 Wat beteken dit binne die konteks van die teks? (1)

4.15 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (4.15) neer.

Lien het moeite gedoen om vir haar pa 'n pakkie droëwors te bring. In hierdie situasie is die pakkie droëwors 'n simbool van ...

- A die tronke wat so iets toelaat.
- B Lien se behoefte om haar pa te vergewe.
- C die bewaarders se begrip vir mense in die tronk.
- D Lien wat genoeg geld verdien om so iets te koop. (1)

4.16 Waarom kan ons sê dat Lien se optrede teenoor haar pa tydens hierdie besoek 'n goeie voorbeeld vir ander stel? (1)

4.17 Hoe weet ons dat Lien se besoek aan haar ma in die kliniek 'n positiewe invloed op Lien gehad het? (1)

4.18 Hoe slaag die skrywer daarin om jou as leser te laat voel dat Lien se pa tog ook goed was vir sy gesin? (1)

4.19 Een van die hoofmomente in hierdie roman is die skoolkonsert.

4.19.1 Watter positiewe gevolg het dit vir Lien se lewe gehad? (1)

4.19.2 Watter les oor kanse in die lewe het jy by Lien in hierdie situasie geleer? (1)

4.19.3 Hoe sluit hierdie hoofmoment by die slot van die roman aan as jy aan Christien Jooste as karakter dink? (1)
[35]

TOTAAL AFDELING A: 35

AFDELING B: DRAMA

Beantwoord slegs EEN vraag oor die drama wat jy bestudeer het.

VRAAG 5: POPPIE – DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotzé

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS I

MOSIE. En toe kom ouma Hannie van Uprising om by ons te bly, en Plank is vyftien jaar oud en gaan werk op die skuide.	
PLANK. Ek is mos nou 'n man. Moenie lat dit jou bodder lat ons by die stiefpa moet bly nie. Ek kry my eie huis in die fabriek se barrakse en julle kom die lot by my bly.	
MOSIE. En Poppie het vir hulle gesôre, en ma Lena se kinders opgepas, totdat ouma Hannie siek geword en afgesterwe het . . .	5
<i>Ouma Hannie sit eenkant op trommel. Poppie en Mosie na haar.</i>	
OUA HANNIE (<i>probeer orent kom</i>). Daar's 'n hoë boom. 'n Boom sonder end, dit groei op en op in die hemel in op. Die boom buig af en kom af na my, die takke van die boom kom en sê vir my: jou tyd is nie meer ver nie.	10
POPPIE. Stil, Ouma, Ouma moet nou rus ...	
OUA HANNIE. Sing vir my. Sing "Guide me, o thy great Jehovah".	
<i>Hulle begin sing. Ouma Hannie lê terug. Lig doof uit op haar. Singend beweeg ander af. Poppie bly agter.</i>	
POPPIE. Ná my ouma Hannie dood is, het ons aangebly in Plank se huis. Ek en Hoedjie en Mosie en Plank. En Mama het bedags die kinders vir my gebring om op te pas terwyl sy in die fabriek gewerk het.	15

- 5.1 Voltooi die volgende paragraaf feitelik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die drama** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (5.1.1 tot 5.1.4) neer.
- Poppie se verhaal begin in (5.1.1) ... waar sy grootgeword het. As jong dogter het sy ook haar gunstelingboetie, (5.1.2) ..., opgepas. As gevolg van die (5.1.3) ... moes Poppie en haar gesin Nyanga toe trek. Toe Poppie (5.1.4) ... jaar oud was, het Ma Lena gedink dit is tyd dat sy trou. (4)
- 5.2 "Moenie lat dit jou bodder lat ons by die stiefpa moet bly nie." (Reël 3 en 4)
- 5.2.1 Na wie verwys Plank as hy praat van "die stiefpa"? (1)
- 5.2.2 Wat sê dit vir ons dat hulle hom "die stiefpa" noem en nie sy naam gebruik nie? (1)
- 5.3 Watter positiewe gebeurtenis het in Poppie se lewe gebeur nadat ouma Hannie dood is? (1)

5.4 "... en ma Lena se kinders opgepas ..." (Reël 5)

5.4.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Die feit dat Poppie later vir Kindjie gevra het om na Vukile te kyk, is (ironies/manipulerend). (1)

5.4.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 5.4.1. (1)

5.5 Lees weer reëls 7 tot 14.

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (5.5) neer.

Die beelde, musiek en beligting op die verhoog word deur die skrywer gebruik om 'n ... atmosfeer te skep.

- A rustige
- B hartseer
- C gejaagde
- D vyandige (1)

5.6 "Die boom buig af en kom af na my, die takke van die boom kom en sê vir my: jou tyd is nie meer ver nie." (Reël 9 en 10)

5.6.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Ouma Hannie se beskrywing hier is 'n goeie voorbeeld van (onomatopée/personifikasie). (1)

5.6.2 Wat beteken dit binne die konteks van die teks? (1)

5.7 Hoe het ouma Hannie dit vir Poppie makliker gemaak om by haar skoonfamilie in te pas? (1)

5.8 In hierdie drama is daar uiterlike konflik tussen karakters.

Kies die konflik uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (5.8.1 tot 5.8.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
5.8.1	Ouma Hannie	A	... is deur die kinders verneder omdat hy gedrink het.
5.8.2	Plank	B	... het die trek moeilik gemaak vir Poppie omdat hy by sy pa wou bly.
5.8.3	Jakkie	C	... was ontevrede omdat die kinders vir Oompie Pengi gelag het.
5.8.4	Bonsile	D	... het verkeerde besluite geneem, wat sy familie negatief beïnvloed het.
		E	... het baklei om 'n beter lewe vir die kinders te kry.

(4 x 1) (4)

5.9 Hoe kry die skrywer dit reg om vir ons te wys dat Poppie vir ouma Hannie omgee het? (1)

EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS J

POPPIE. Dis ou klere. Is dit omdat hy al sy geld vir ons gestuur het, en niks gehou het om vir homself iets mee te koop nie?

MAMA. Die klere wat morgue toe is, waarin hy uitgelê is, was darem beter.

POPPIE. Tata-ka-Bonsile het vir my geskrywe dat sy maag hom nog pla, Mama. Maar hy het nog nie platgelê nie. Hoe is dit dan dat hy afgesterwe het? 5

MAMA. Die dokter het gedink hy het 'n ulcer in die maag, maar kon niks kry nie. En hy vra hom toe wat hinder jou. Toe sê Stone dit hinder hom dat hy hier so alleen woon en sy vrou en kinders is van hom af weg. Toe sê die dokter: Daarvoor is daar nie medisyne nie.

PLANK. Toe gaat hy na 'n igqira, 'n herbalist, en die man het hom 'n medisyne gegee, hulle sê daarvoor ukugapa. As jy dit drink, moet jy jou maag vol water drink, dan steek hulle 'n veer in jou keel af en dan bring jy dit uit. 10

MOSIE. Die medisyne was te sterk vir hom.

PLANK. Hy het die hele nag so opgestaan en uitgeloopt toilet toe, en later was hy so swak, hy moet loop en vashou aan die muur as hy uitgaan. 15

MAMA. Ek het hom probeer help, ek het hom Oxo-sous gemaak en probeer ingee, want ek kon sien hy's baie swak.

- 5.10 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur:
- Poppie het in Mdantsane gaan bly.
 - Poppie-hulle het 'n erf in Jakkalsvlei gekry.
 - Poppie het by Mrs. Swanepoel begin werk.
 - Poppie het inslaapwerk in Constansie gekry. (4)
- 5.11 Hoe was Poppie se omstandighede in Mdantsane anders as haar omstandighede in Nyanga? (2)
- 5.12 Poppie het by Mama uitgevind dat Stone dood is.
- Gee 'n feit uit die drama om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 5.13 "POPPIE. Dis ou klere. Is dit omdat hy al sy geld vir ons gestuur het, en niks gehou het om vir homself iets mee te koop nie?" (Reël 1 en 2)
- 5.13.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
- Poppie ervaar hier innerlike konflik omdat sy (skuldig gevoel het/kwaad was) oor Stone se optrede. (1)
- 5.13.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 5.13.1. (1)
- 5.14 "Maar hy het nog nie platgelê nie." (Reël 4 en 5)
- Wat is die figuurlike betekenis van Poppie se woorde? (1)
- 5.15 Waarom het Stone so siek geword? (1)
- 5.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (5.16) neer.
- Stone se besoek aan die igqira is vir Stone 'n simbool van ...
- A goedkoper medisyne.
 - B die hoop om gesond te word.
 - C makliker toegang tot die dokter.
 - D ander mense se vertroue in die dokter. (1)
- 5.17 Waarom kan Mama gesien word as 'n goeie moederfiguur in die tyd toe Stone siek was? (1)
- 5.18 Ná Stone se dood het Poppie die meisies Herschel toe gestuur.
- Waarom was hierdie besluit van Poppie goed vir haar dogters? (1)

5.19 Een van die hoofmomente in die drama is toe Poppie aan die einde met die Here gepraat het.

5.19.1 Watter positiewe gevolge het dit vir Poppie gehad? (1)

5.19.2 Watter les oor die lewe het jy by Poppie geleer? (1)

5.19.3 Hoe sluit hierdie hoofmoment by die slot van die drama aan waar *Nkosi sikelel' iAfrika* gesing word? (1)
[35]

VRAAG 6: PALJAS – Chris Barnard

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS K

... Emma hou die skottel met lou water vas.

Klein Willem sit wydsbeen op die ander end van die stoepmuurtjie met sy rug na hulle toe. Hy is besig met iets.

Hendrik kom op die stoep uit met 'n bottel brandewyn en twee glase.

HENDRIK: Donderdag ofte not – vandag vat ons 'n knertsie. Wat sê jy, Nollie? 5
(*Hy lag.*) As jy nou wou gesien het hoe lyk 'n ou wat gefoeter is, dan moes jy daardie sirkusapie gesien het netnou.

KATRIEN: Wag, hier by jou oog is dit ook stukkend.

NOLLIE: Nee wat, dis niks, Tannie. (*Hy keer.*)

HENDRIK: Dis net woep-wap, toe lê hy en skop soos 'n afkophoender. 10

KATRIEN: Hou stil. Dit bloei.

Hendrik skink die bottel se doppie vol en gooi in sy glas; dieselfde in Nollie se glas.

HENDRIK: Ja, kry hom reg. Hy moet my nog vanaand help die kar se briekskoene aansit. (*Hendrik gooi water by die dop, somer uit die plastiekgietertjie wat op die 15*
stoeptrap staan.) As die briekskoene op is en ons kry die naweek die ringe in, dan loop die ou tjorrietjie voor Maandag.

KATRIEN: Dit hoor ons al weke lank.

HENDRIK: Wag maar.

Hendrik gee vir Nollie sy dop. 20

NOLLIE: Het jy nie seergekry nie, Emma?

Emma skud haar kop.

NOLLIE: Gelukkig.

HENDRIK: Wat ek wil weet is wat het sy oorkant die spoor geloop maak.

EMMA: Ek sê mos ek wou vir die perde kyk. 25

- 6.1 Voltooi die volgende paragraaf feitelik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die drama** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (6.1.1 tot 6.1.4) neer.

Die sirkustrein moes eintlik op (6.1.1) ... gestop het en nie op Hendrik se stasie nie. Nadat die trein weer weg is, het Willem die nar in die veld gekry toe hy met sy (6.1.2) ... op pad was huis toe. Willem en die nar het maats geword. Die nar het vir Willem geleer dat dit beter is om te (6.1.3) ... as om te huil. Nadat (6.1.4) ... die nar geskiet het, het die ander McDonalds ook die nar leer ken.

(4)

6.2 "... dan moes jy daardie sirkusapie gesien het netnou." (Reël 6 en 7)

6.2.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

"daardie sirkusapie" is 'n (vergelyking/metafoor). (1)

6.2.2 Wie is hierdie "sirkusapie"? (1)

6.3 "... dan loop die ou tjorrietjie voor Maandag." (Reël 16 en 17)

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (6.3) neer.

In hierdie drama is die "ou tjorrietjie" vir Katrien die simbool van ...

- A iets waarvan die hele gesin hou.
- B Hendrik se stokperdjie om motors reg te maak.
- C die ou goed wat Hendrik bymekaargemaak het.
- D haar gesin se sukkelbestaan op die klein stasietjie. (1)

6.4 "Dit hoor ons al weke lank." (Reël 18)

6.4.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

In hierdie situasie ervaar Katrien innerlike konflik, want sy is (tevrede/ontevrede) met dinge wat Hendrik doen. (1)

6.4.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 6.4.1. (1)

6.5 "Het jy nie seergekry nie, Emma?" (Reël 21)

Waarom het Nollie gedink dat Emma seergekry het? (1)

6.6 Willem en Manuel het saam gekuier.

Hoe was Willem anders as hy saam met Manuel in die skuur was as wanneer hy saam met sy gesin in die huis was? (2)

6.7 Hoe kry die skrywer dit reg om in hierdie uittreksel te wys dat Nollie welkom is in die McDonald-huis? (1)

6.8 Waarom was dit tot Emma se voordeel dat Nollie nie moed opgegee het met haar nie? (1)

6.9 In hierdie drama is daar uiterlike konflik tussen karakters.

Kies die oorsaak van die konflik uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (6.9.1 tot 6.9.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
6.9.1	Sambo	A	... het die McDonalds oor verhoudings laat twyfel.
6.9.2	Skoolkinders	B	... het nie seker gemaak van die feite oor die McDonald-gesin nie.
6.9.3	Frans	C	... het Willem eensaam laat voel.
6.9.4	Dominee	D	... het Hendrik 'n dikdom Dirk genoem.
		E	... het gereeld met Hendrik geraas omdat hy nie vir Willem kon uitlos nie.

(4 x 1)

(4)

EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS L

HENDRIK: Ons ... kry ons skoon. Ons – Nollie, sit op vir ons 'n plaat. Ons was ons en ons trek aan en – Emma, loop maak jou mooi. Ons sal iets uitdink. Ons gaan nie slaap nie. Ons sal iets uitdink.

EMMA: ... Ek moet wat doen?

HENDRIK: Jy't gehoor wat ek gesê het.

5

EMMA (*ontsteld*): Ek moet my loop mooimaak? Om te wat? (*Sy is skielik yskoud en woedend.*) Om te wat?

HENDRIK: Ons gaan net aan, Emma; ons maak of niks gebeur het nie.

EMMA: Dis al wat ons doen healtyd. Ons maak of niks gebeur het nie.

HENDRIK: Wat, wil jy weer op 'n hoop loop sit?

10

EMMA: Kyk hoe lyk Ma – lyk dit vir Pa of niks gebeur het nie? Kyk hoe lyk ons almal!

HENDRIK (*meer verbaas as iets anders*): Emma!

EMMA (*nou onbeheersd kwaad*): Hulle jaag ons soos melaatses van die Volstruisdans af weg, maar ons moet maak of niks gebeur het nie.

HENDRIK: En wat doen jy? Jy hol in die veld in.

15

EMMA: Hoekom sit ons op hierdie gat-stasietjie, Pa? Ek vra – hoekom? Oor niks gebeur het nie?

Nollie probeer tussenbeide tree.

NOLLIE: Wag nou.

Maar sy stoot hom weg en kom staan vlak voor haar pa.

20

EMMA: Ma loop bedags agter die huis en tjank as sy dink niemand sien nie. Hoekom?

KATRIEN: Emma ...

EMMA: Willem maak twee jaar lank nie sy mond oop nie. Maar almal maak of niks gebeur het nie. Hoekom, Pa?

KATRIEN: ... Emma.

25

6.10 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur:

- Manuel het uit die kerk gevlug.
- Manuel het teruggegaan sirkus toe.
- Katrien het die gate in Manuel se narrepak heelgemaak.
- Die konstabels het Willem en Manuel se tekening in die skuur gesien. (4)

6.11 Lees weer reëls 1 tot 3.

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (6.11) neer.

Hendrik se toon en woorde sê vir ons dat hy wil hê sy gesin moet nog ... voel.

- A opgewonde
- B onseker
- C angstig
- D tevrede (1)

6.12 "HENDRIK: Wat, wil jy weer op 'n hoop loop sit?" (Reël 10)

6.12.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Hendrik se woorde teenoor Emma kan gesien word as (eufemisties/ironies). (1)

6.12.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 6.12.1. (1)

6.13 "Kyk hoe lyk ons almal!" (Reël 11)

Waarna verwys Emma letterlik met hierdie woorde? (1)

6.14 Lees reël 13.

Verduidelik die figuurlike betekenis van die woorde "soos melaatses" binne die konteks van hierdie uittreksel. (1)

6.15 Wat bedoel Emma as sy na die stasie verwys as 'n "gat-stasietjie"? (Reël 16) (1)

6.16 Waarom kan Emma hier gesien word as iemand wat dinge in haar gesin beter wil maak? (1)

6.17 Wanneer Emma en haar pa stry, doen Katrien nie veel om dit te stop nie.

Waarom was dit goed dat Katrien nie hier ingemeng het nie? (1)

- 6.18 Dit was ouderling Bothma wat vir Hendrik gesê het dat hy alles probeer reg raas.
Gee 'n feit uit die drama om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 6.19 Wat het ná die Volstruisdans tussen die McDonalds en die dorpsmense gebeur? (1)
- 6.20 Een van die hoofmomente in hierdie drama is toe Manuel saam met die sirkustrein op Hendrik se stasie aangekom het.
- 6.20.1 Watter positiewe gevolg het Manuel se paljas vir Willem gehad? (1)
- 6.20.2 Watter les oor die stereotipering van narre het Manuel vir jou geleer? (1)
- 6.20.3 Hoe sluit hierdie hoofmoment by die slot van die drama aan as jy na die paljas in Hendrik en Katrien se verhouding kyk? (1)
- [35]**

VRAAG 7: FIELA SE KIND – DIE DRAMA – Dalene Matthee

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS M

ELIAS: As 'n man in die nag tot by die skippe kan kom en lewer wat jy het.

WILLEM *terug*.

WILLEM: Pa, Lukas is nie by tant Malie nie.

ELIAS: Het jy by tant Anna gevra?

WILLEM: Nee, Pa.

5

ELIAS: Nou vir wat moet ek julle alles voorsê?

WILLEM: Ja, Pa.

WILLEM *af*.

ELIAS: 'n Man sukkel tot sy kinders die dag groot genoeg is om te kan help, maar ek sal nou nog lank moet sukkel. Willem is maar ses, Kristoffel is vyf, Lukas is drie en Nina nog aan die tiet. 10

BARTA *kom soos 'n gedaante deur die mis aan*.

BARTA: Elias?

ELIAS: Wat is dit nou weer, vrou? Kan julle nie sien ek is besig nie?

BARTA: Was die kind nie hier by jou nie?

15

ELIAS: Ek het jou mos gesê hy was nie hier nie.

BARTA: Ek was by Sofie, hy's nie daar nie.

MALIE, TANT GERTJIE *en* SOFIE *op*.

TANT MALIE: Dit het my oorle antie agter in Karatara se bos oorgekom. Sy het gedink die kind is saam met die ander om te gaan vuurhout kap en so kom sy dit eers die middag agter dat hy wêg is. Meer as 'n week later het hulle die verkleumde liggaampie gekry. Ons is nog die dag begrafnis toe. 20

BARTA *druk 'n vuus in haar mond en byt op haar kneukels*.

ELIAS: Ek sê vir julle, die kind is nie weg nie.

- 7.1 Voltooi die volgende paragraaf feitlik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die drama** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (7.1.1 tot 7.1.4) neer.

Lukas van Rooyen het in die Bos weggeraak. Op die (7.1.1) ... dag was hy steeds weg. Op die plaas, (7.1.2) ..., het Fielia Komoetie 'n klein seuntjie voor haar deur gekry. Sy het hom Benjamin genoem en as haar eie kind grootgemaak. Jare later het die sensusmanne veroorsaak dat die magistraat, *Mister* (7.1.3) ..., besluit het dat Benjamin eintlik Lukas is. Die magistraat het so besluit omdat Benjamin wit en die Komoeties (7.1.4) ... was.

(4)

- 7.2 "BARTA kom soos 'n gedaante deur die mis aan." (Reël 12)

7.2.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

"kom soos 'n gedaante deur die mis aan." in reël 12 is 'n (metafoor/vergelyking).

(1)

7.2.2 Wat beteken dit binne die konteks van die uittreksel?

(1)

- 7.3 Dit was maklik om in die Bos weg te raak, want daar was baie mis. Noem nog EEN rede waarom iemand maklik in die Bos kon wegraak.

(1)

- 7.4 Lees Elias se woorde in reëls 6 tot 16.

Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (7.4) neer.

Uit hierdie woorde lei ons af dat Elias ... was.

- A bang
- B kalm
- C ongeduldig
- D agterdogtig

(1)

- 7.5 Waarmee moes Lukas vir Elias help nadat hy by die Van Rooyens in die Bos gaan bly het?

(1)

- 7.6 Benjamin het in die Lange Kloof en in die Bos grootgeword.

Hoe het sy lewe in die Lange Kloof van sy lewe in die Bos verskil as ons dink aan skoolwerk wat hy geleer het?

(2)

- 7.7 Lees tant Malie se woorde in reël 19 tot 22.

Waarom kan ons sê dat tant Malie se woorde in hierdie situasie onsensitief was?

(1)

7.8 In hierdie drama is daar uiterlike konflik tussen karakters.

Kies die oorsaak van die konflik uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (7.8.1 tot 7.8.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
7.8.1	Elias	A	... het verkeerd opgetree deur ander mense se goed sommer net te vat.
7.8.2	Barta	B	... het sonder simpatie opgetree toe hulle die kind van die plaas af weggevat het.
7.8.3	Nina	C	... het Lukas in die Bos beskerm en dit het die ander karakters ontstel.
7.8.4	Dikke en Lange	D	... het die magistraat aangevat oor sy keuses.
		E	... se aggressie het sy kinders van hom weggestoot.

(4 x 1)

(4)

7.9 Hoe kry die skrywer dit reg om jou te laat voel dat Elias eenkant staan en nie regtig deel is van die situasie in die uittreksel nie?

(1)

EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS N

MAGISTRAAT: Die kind is by sy regte ouers. Wat hy die dag toe hy weggeraak het, aanhad, kan geen verskil maak nie. Jy kan hom enigiets staan en aantrek en daarby sweer met die hoop dat ek jou sal glo. Jy kan selfs vir my kom sê jy het die klere gebêre en dit uithaal en wys en ...

FIELA: Die jaar met die kriekplaag in die Kloof is dit ongelukkig opgevreet, baas, maar ek sal nie vir baas lieg nie. Ek sal op die Grootboek sweer. Ek vra baas net hierdie een guns: laat roep die bosvrou en laat haar kom sê. 5

MAGISTRAAT: Dis genoeg. Jy kan besluit of jy self gaan loop en of ek die konstabel moet roep.

FIELA: Here, baas, jy kan my nie wegjaag nie. 10

MAGISTRAAT: Konstabel!

FIELA (*op band*): Seil, Fiela, seil. (*Gewone spraak.*) Asseblief, weledede heer, ek sal loop, ek wou nie moeilikheid maak het nie. (*Loop agteruit.*) Ek sal loop, baas – ek loop. Sê my dan net waar die kind is, baas. Sê my net wie die mense is by wie hy is.

MAGISTRAAT: Ek verbied jou om naby die kind te kom! Ek sal vandag nog aan die magistraat op Uniondale skryf om jou te laat dophou, en om stappe teen jou te neem as jy enige moeilikheid veroorsaak. 15

Ligte begin uitdoof.

7.10 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur:

- Lukas het Nina tot by Diepwalle geneem toe sy op Knysna moes gaan werk.
- Boswagter Kapp het gaan hoor hoe dit met Lukas in die Bos gaan.
- Die magistraat het gesê Benjamin moes in die hof verskyn.
- Benjamin is saam met die Van Rooyens Bos toe. (4)

7.11 "Ek sal op die Grootboek sweer." (Reël 6)

7.11.1 Waarna verwys Fiela as sy van die "Grootboek" praat? (1)

7.11.2 Wat bedoel Fiela as sy sê dat sy op die Grootboek sal sweer? (1)

- 7.12 "... laat roep die bosvrou en laat haar kom sê." (Reël 7)
- 7.12.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
Hierdie woorde van Fiela dui op (ironie/sarkasme). (1)
- 7.12.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 7.12.1. (1)
- 7.13 "Seil, Fiela, seil." (Reël 12)
Verduidelik die figuurlike betekenis van hierdie woorde wat Fiela vir haarself sê. (1)
- 7.14 Fiela het nooit uitgevind waar Benjamin was nie.
Gee 'n feit uit die drama om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 7.15 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (7.15) neer.
In hierdie uittreksel is die magistraat 'n simbool van ...
- A mense se omgee.
 - B mense se hulpvaardigheid.
 - C die onregverdigde politieke situasie van die tyd.
 - D die mense by die hof wat te veel werk het om te doen. (1)
- 7.16 Fiela is 'n sterk vrou wat nie maklik stilbly en terugstaan as iets nie reg is nie.
- 7.16.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
In hierdie situasie ervaar Fiela sterk innerlike konflik, want sy is bekommerd oor Benjamin, maar sy moet ook (gehoorsaam wees aan die wet/doen wat sy self dink is reg.) (1)
- 7.16.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 7.16.1. (1)
- 7.17 Waarom kan ons sê dat Fiela in hierdie situasie 'n goeie rolmodel is? (1)
- 7.18 Fiela sou alles vir haar hanskind doen. Waarom kan ons sê dat Selling ook 'n positiewe rol in Benjamin se lewe gespeel het? (1)
- 7.19 Een van die hoofmomente in hierdie drama was toe Lukas ná Dawid se dood besluit het om na die Komoeties toe te gaan.
- 7.19.1 Watter positiewe gevolg het dit vir Lukas se lewe gehad? (1)
 - 7.19.2 Watter les het jy by Lukas in hierdie situasie geleer? (1)
 - 7.19.3 Hoe sluit hierdie hoofmoment by die slot van die drama aan as jy aan Fiela dink? (1)

[35]**TOTAAL AFDELING B: 35**

AFDELING C: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor AL TWEE kortverhale uit die bundel wat jy bestudeer het.

VRAAG 8: SPIEËLBEELDE**8.1 "OPDRAG" – Rike Olivier**

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS O

Dus: as E se ouers nou nie ongelukkig was nie, sou E nie "seks" gesoek het nie?

Kommunikasie tussen ouers en kinders oor huweliksituasie nul.

Hiermee kan sy tog 'n bietjie identifiseer. Soms is haar ma-hulle darem baie 5
tôé. Nie dat moeilike goed tuis nie openlik bespreek word nie, veral saans aan
tafel. Dis so lékker om veral met haar pa te debatteer. Hy kan so tergend
duidel-se-advokaat speel om haar uit te lok. "Tot dênke," spot hy dan as sy
heftig raak, "nie emosie alleen nie." Dit gaan dikwels oor wat aangaan in die
land, of oor godsdienst, of oor wat nie hierdie maand bekostig kan word nie.

Maar daar is 'n blinde kol: sy kan nie na haar ouers toe gaan oor Gerrie nie. 10
Sy sweer haar ma het nooit so gevoel toe sy jonk was nie. Of as sy het (?),
het sy vergeet. En nou ja, haar pa verpes pop en partytjies, hy sien haar nie
eers as 'n méisiekind nie, verstaan nie van klere en lipstick nie. En van seuns
nie.

*E ervaar gebrek aan (huislike) liefde intens. Soek dit elders en kry troos 15
en warmte by kêrel, Kurt (K). E dink eintlik hy pas nie by haar nie, dis net
physical attraction (soek Afr) weens traumas tuis en bang vir alleenwees.*

Hier werk iets nie, dink Sarah.

8.1.1 Voltooi die volgende paragraaf feitlik korrek deur die ontbrekende
woord(e) **uit die kortverhaal** neer te skryf. Skryf slegs die
woord(e) langs die vraagnommers (8.1.1(a) tot 8.1.1(d)) neer.

Sarah is die hoofkarakter in hierdie kortverhaal. Sy is (a) ... jaar
oud. Juffrou (b) ... is die onderwyser wat vir haar Afrikaans gee.
Haar opdrag is dat die leerders 'n boek moet bestudeer en dan 'n
(c) ... daaroor skryf. Sarah het die jeugroman, 'n *Pot vol* (d) ...,
gekies. (4)

8.1.2 "Dus: as E se ouers nou nie ongelukkig was nie, sou E nie 'seks'
gesoek het nie?" (Reël 1 en 2)

(a) Wie is die "E" van wie Sarah in reël 1 praat? (1)

(b) Waarom word die verwysings na E verder deur die verhaal
kursief geskryf? (1)

- 8.1.3 "Soms is haar ma-hulle darem baie tóé." (Reël 4 en 5)
- (a) Wat is die figuurlike betekenis van "baie tóé"? (1)
- (b) Wat is die gevolg van VRAAG 8.1.3(a) vir Sarah wat so baie vrae het? (1)
- 8.1.4 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
- "Maar daar is 'n blinde kol: ..." in reël 10 is 'n (eufemisme/metafoor). (1)
- 8.1.5 Hoe verskil E se verhouding met Kurt van Sarah se verhouding met Gerrie? (2)
- 8.1.6 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (8.1.6) neer.
- Sarah se siening van haar ouers in reëls 11 tot 14 is simbolies van ...
- A dinge wat onderwysers op skool vir kinders leer.
B inligting wat op sosiale media versprei word.
C die gaping tussen generasies.
D hegte gesinsverhoudinge. (1)
- 8.1.7 Waarom is Sarah se ouers se verhouding 'n goeie voorbeeld van 'n gesonde liefdesverhouding? (1)
- 8.1.8 Sarah se eie innerlike konflik het haar gehelp om 'n spesifieke aanbeveling oor die boek te maak.
- (a) Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
- Sarah het 'n baie (objektiewe/subjektiewe) aanbeveling oor die boek gemaak. (1)
- (b) Motiveer jou antwoord op VRAAG 8.1.8(a). (1)
- 8.1.9 Sarah se aanbeveling oor die boek is 'n hoogtepunt in hierdie kortverhaal.
- (a) Watter positiewe gevolg het dit vir Sarah gehad? (1)
- (b) Watter les kan jy uit hierdie situasie by Sarah leer? (1)
- (c) Hoe sluit hierdie hoogtepunt by die slot van die kortverhaal aan as jy aan Sarah as karakter dink? (1)

EN

8.2 "KRINGLOOP" – Ruto Vambo

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS P

Die AAND breek aan. Helder en skoon. Perfekte lansering. Perfekte beeldsensing. Manjifieke kleurskouspel, vlamme so hoog soos die Chrysler-gebou en die sampioenwolk sonder weerga. Maar diep in die hart van die rooi planeet heers pandemonium. Lank, lank gelede – toe die son begin afkoel het – het lewe op Mars se oppervlak onbestaanbaar geraak. 5 Daar was nie genoeg hitte om verdamping te veroorsaak nie, die reën het weggebly, die vog het diep onder die kors van die planeet verdwyn. Dit het kouer en kouer geword. Oorlewing was in die weegskaal. Oorloë om kos het uitbreek. Uiteindelik is alles wat die samelewing deur eeue opgebou het, stelselmatig vernietig. Bendes het gefloreer in 'n klimaat van totale anargie. 10 Dié wat wou oorleef en dit kon bekostig, het ondergronds gegaan, letterlik. Geleidelik is water- en energiebronne ontwikkel teen enorme onkoste. Nuwe boerderymetodes is gevolg. 'n Hele nuwe samelewing het sy beslag gekry. Die kennis wat hulle gehad het, was nutteloos. Die inwoners moes nuwe planne maak, oplossings bedink. Die ondergrondse bestaan het bitter min in 15 gemeen gehad met die luukse van sonskyn en oorvloedige water wat hulle eers geken het. Wurms en fungi het die stapelvoedsel uitgemaak. Mars het die Donker Eeue ingegaan.

Maar geleidelik groei 'n nuwe kultuur. Grondverskuiwings en lawa veroorsaak al groter probleme. Die wetenskaplikes beplan eindeloos ... tot die 20 BOM.

8.2.1 Skryf die volgende gebeure onder mekaar neer in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die kortverhaal gebeur:

- Gideon de la Mer is geteer en geveer.
- Mars se mense het lewe op Aarde vernietig.
- Gideon de la Mer het voorgestel dat hulle toetse op Mars moes doen.
- Lande het besluit dat hulle nooit weer kerntoetse op die Aarde sou uitvoer nie.

(4)

8.2.2 Waarom het Aarde se mense na Gideon se raad geluister?

(1)

8.2.3 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (8.2.3) neer.

"'n Hele nuwe samelewing het sy beslag gekry." (Reël 13)

'n Mens kan die mense van Mars ..., want hulle het probeer om hulle omstandighede weer te verbeter.

- A uitlag
- B blameer
- C kritiseer
- D respekteer

(1)

- 8.2.4 Watter negatiewe effek was daar vir die mense van Mars nadat die Bom op Mars gegooi is? Noem EEN ding. (1)
- 8.2.5 Die mense van Mars het nie geweet wie hulle planeet aangeval het nie.
Gee 'n feit uit die kortverhaal om te sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 8.2.6 Die gevolge van Aarde se aanval op Mars was eintlik ironies vir die Aarde se voortbestaan.
- (a) Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
Die aanval op Mars het (alles op die rooi planeet totaal vernietig/die mense van Mars laat besef wat hulle moet doen om Aarde te vernietig). (1)
- (b) Motiveer jou antwoord op VRAAG 8.2.6(a). (1)
- 8.2.7 Die skrywer gebruik sekere tegnieke om die gevolge van geweld en vernietiging aan die leser oor te dra.
Kies die funksie uit KOLOM B wat by die tegniek in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (8.2.7(a) tot 8.2.7(d)) neer.

KOLOM A	KOLOM B
(a) Titel	A lei tot afwagting en verwagting dat dinge gaan ontwikkel
(b) Kort sinne	B beklemtoon die karakters se idees
(c) Beskrywende woorde	C dramatiese effek om fokus te versterk
(d) Gebruik van woorde soos 'En', 'Maar' en 'Toe' aan die begin van paragrawe	D gee vroeg reeds die idee van iets wat herhaal gaan word
	E gee duidelike prentjies vir die leser

(4 x 1) (4)

- 8.2.8 Waarom kan ons sê dat Gideon in hierdie kortverhaal onverantwoordelik opgetree het? (1)
- 8.2.9 Die Donker Eeue was 'n spesifieke tydperk in die geskiedenis.
- (a) Wat het in die Donker Eeue gebeur? (1)
- (b) Waarom is Donker Eeue gepas in hierdie kortverhaal? (1)

[35]**TOTAAL AFDELING C: 35**

AFDELING D: GEDIGTE

Beantwoord die vrae oor AL TWEE gedigte uit die bundel wat jy bestudeer het.

VRAAG 9: VERSKUNS VIR EERSTE ADDISIONELE TAAL**9.1 "DIE DANS VAN DIE REËN" – Eugène N Marais**

Lees die gedig hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

DIE DANS VAN DIE REËN – Eugène N Marais

Lied van die vioolspeler, Jan Konterdans, uit die Groot Woestyn

- 1 O die dans van ons Suster!
- 2 Eers oor die bergtop loer sy skelm,
- 3 en haar oge is skaam;
- 4 en sy lag saggies.
- 5 En van ver af wink sy met die een hand;
- 6 haar armbande blink en haar krale skitter;
- 7 saggies roep sy.
- 8 Sy vertel die winde van die dans
- 9 en sy nooi hulle uit, want die werf is wyd en die bruilof groot.
- 10 Die grootwild jaag uit die vlakte,
- 11 hulle dam op die bulttop,
- 12 wyd rek hulle die neusgate
- 13 en hulle sluk die wind;
- 14 en hulle buk, om haar fyn spore op die sand te sien.
- 15 Die kleinvolk diep onder die grond hoor die sleep van haar voete,
- 16 en hulle kruip nader en sing saggies:
- 17 "Ons Suster! Ons Suster! Jy het gekom! Jy het gekom!"
- 18 En haar krale skud,
- 19 en haar koperringe blink in die wegraak van die son.
- 20 Op haar voorkop is die vuurpluim van die berggier;
- 21 sy trap af van die hoogte;
- 22 sy spreid die vaalkaros met altwee arms uit;
- 23 die asem van die wind raak weg.
- 24 O, die dans van ons Suster!

[Uit: *Versamelde gedigte*, JL van Schaik, 1936]

9.1.1 Na watter spesifieke ruimte verwys "Groot Woestyn" in hierdie gedig? (1)

9.1.2 Voltooi die volgende paragraaf feitlik korrek deur die ontbrekende woord(e) **uit die gedig** neer te skryf. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (9.1.2(a) tot 9.1.2(d)) neer.

Hierdie gedig is 'n (a) ..., en almal is baie bly oor die reën wat kom. Die grootwild kom op die (b) ... bymekaar om vir die reën te wag. Die kleiner diertjies is so bly oor die reën dat hulle (c) ... Uiteindelik raak die (d) ... weg en die wind stop. Die reën het gekom! (4)

- 9.1.3 Met watter vrolike gebeurtenis word die koms van die reën in strofe 1 vergelyk? (1)
- 9.1.4 Haal EEN reël uit die gedig aan wat vir ons sê dat die grootwild die reën ruik. (1)
- 9.1.5 Lees reël 17.
Watter TWEE tegnieke gebruik die digter om die kleinvolk se blydschap oor die koms van die Suster te beklemtoon? (2)
- 9.1.6 Daar is baie voorbeelde van personifikasie in hierdie gedig.
Gee TWEE aparte woorde uit strofe 3 wat op die Suster se liggaamsdele fokus. (2)
- 9.1.7 Gee EEN rede waarom hierdie gedig 'n vrye vers is. (1)
- 9.1.8 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (9.1.8) neer.
Die toon in hierdie gedig sê vir ons dat die diere ... is oor die reën.
A kwaad
B hartseer
C dankbaar
D bekommerd (1)
- 9.1.9 Beskryf die koms van die reën deur die volgende gebeure in die korrekte VOLGORDE neer te skryf:
 - Daar is weerlig en blitse.
 - Die reën val hard en oor 'n wye gebied.
 - Almal sien die reën van ver af oor die berg.
 - Die diere sien die eerste reëndruppels op die grond. (4)
- 9.1.10 Watter les het jy oor die belangrikheid van reën geleer? (1)

EN

9.2 "EKSAMENLOKAAL" – Suzaan Laing

Lees die gedig hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

EKSAMENLOKAAL – Suzaan Laing

- 1 Haar skoene klik hard op die houtvloer
2 soos sy op en af stap
3 tussen die rye tjoepstil banke
- 4 Nou en dan kraak die blaai van 'n blad
5 die Septembereksamenlug.
- 6 hande bewe met rukke oor skoon wit velle
7 los 'n inkwarboel agter.
- 8 Die horlosie tel twee ure af.
- 9 Sy stap stadig en oes die stelle een vir een
10 Blou op wit:
11 Ryp met gistermiddag se kennis.

[Uit: *Poort, Via Afrika*, 1986]

- 9.2.1 Watter kontras kry ons in strofe 1? Verduidelik dit in jou eie woorde sodat die kontras duidelik is. (2)
- 9.2.2 Haal EEN woord uit die gedig aan wat verwys na die eksamen waarmee die kandidate besig is. (1)
- 9.2.3 Die vraestel in die gedig is drie uur lank.
Sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 9.2.4 Lees strofe 3.
- (a) Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
Uit hierdie strofe kan ons aflei dat die kandidaat (ontspanne/ gespanne) oor die vraestel is. (1)
- (b) Verduidelik jou antwoord op VRAAG 9.2.4(a) in jou eie woorde. (1)
- 9.2.5 Lees strofe 3 en strofe 5.
- (a) Wat is die geïmpliseerde betekenis van die "skoon wit velle" in strofe 3? (1)
- (b) Hoe verskil dit in strofe 5? (1)

9.2.6 "oes die stelle een vir een" (Reël 9)

- (a) Wat is die TWEE betekenisse van "oes" binne die konteks van die gedig? (2)
- (b) Watter ander woord in strofe 5 hou direk verband met "oes"? (1)

9.2.7 Kies die begrip uit KOLOM B wat by die aanhaling in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (9.2.7(a) tot 9.2.7(c)) neer.

KOLOM A	KOLOM B
(a) "Dan kraak die blaai van die blad"	A alliterasie
(b) "los 'n inkwarboel agter"	B 'n vergelyking
(c) " Sy <u>s</u> tap <u>s</u> tadig"	C 'n metafoor
	D onomatopée

(3 x 1) (3)

9.2.8 Die gedig begin en eindig met strofes wat uit drie versreëls bestaan. Wat noem ons 'n strofe wat uit DRIE versreëls bestaan? (1)

9.2.9 Waarom is "Eksamenlokaal" 'n gepaste titel vir hierdie gedig? (1)

9.2.10 Waarom kan jy met die inhoud van die gedig identifiseer? (1)
[35]

TOTAAL AFDELING D: 35
GROOTTOTAAL: 70

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2024

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 70

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 43 bladsye.

INHOUDSOPGAWE

Kies TWEE afdelings.

AFDELING A: ROMAN		
Beantwoord slegs EEN vraag.		
VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. <i>Kringe in 'n Bos</i>	35	4
2. <i>Die Ongelooflike Avonture van Hanna Hoekom</i>	35	8
3. <i>Meeulanders</i>	35	12
4. <i>Lien se Lankstaanskoene</i>	35	16
AFDELING B: DRAMA		
Beantwoord slegs EEN vraag.		
5. <i>Poppie – Die Drama</i>	35	22
6. <i>Paljas</i>	35	26
7. <i>Fiela se kind – Die Drama</i>	35	30
AFDELING C: KORTVERHALE		
Beantwoord vrae oor AL TWEE kortverhale.		
8.1 "Opdrag"	18	35
EN		
8.2 "Kringloop"	17	38
AFDELING D: GEDIGTE		
Beantwoord vrae oor AL TWEE gedigte.		
9.1 "Die dans van die reën"	18	39
EN		
9.2 "Eksamenlokaal"	17	41

NASIENRIGLYNE

- As 'n kandidaat in AFDELING A en B meer as een vraag beantwoord het, word net die eerste vraag per afdeling nagesien en 'n streep word deur die tweede vraag getrek.
- Indien net TWEE vrae in EEN afdeling beantwoord is, word slegs die eerste vraag nagesien.
- As 'n kandidaat twee antwoorde gee en die eerste antwoord is verkeerd, maar die tweede antwoord is reg, word die eerste antwoord nagesien en die tweede antwoord word geïgnoreer.
- As antwoorde verkeerd genommer is, word die antwoorde volgens die nasienriglyne nagesien.
- As 'n spelfout die betekenis van die antwoord beïnvloed, word die antwoord as verkeerd beskou. As die spelling nie die betekenis van die antwoord beïnvloed nie, word die antwoord as korrek beskou. Indien die woord 'n dialekvorm is, word dit aanvaar.
- By aanhalings word spelfoute en leestekenfoute nie gepeenaliseer nie, maar woordorde moet korrek wees.
- As 'n kandidaat nie aanhalingstekens gebruik waar 'n vraag dit vereis nie, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie.
- By oop vrae verdien die rede/motivering die punt. GEEN punt word toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Kandidate hoef nie laasgenoemde te skryf indien die motivering JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE insluit/impliseer nie. As JA/NEE gestel is, moet die motivering daarby aansluit om die punt te verdien.
- Indien die kandidaat antwoorde met Engelse woorde in gee, druk die Engelse woorde toe en kyk of dit die antwoord beïnvloed. Indien nie, sien die antwoord na. 'n Uitsondering is die Engelse terminologie of woordeskat in die voorgeskrewe werke.
- Indien vergelyking, innerlike konflik, kontras, ooreenkoms, verskil, ironie, verband of verandering gevra word, verdien die kandidaat 1 punt indien slegs een kant gestel word en 2 punte indien albei kante gestel word. Indien die kandidaat se antwoord die verskil na beide kante omskryf, m.a.w. die een antwoord sluit beide kante in, word 2 punte toegeken.
- Indien 'n verduideliking gevra word, moet die denkprosesse van die kandidaat gevolg word om te bepaal of die antwoord gegee is. Moenie slegs die eerste sin nasien nie. Indien 'n feitefout die argument beïnvloed of omvergooi, word daar nie verder gelees nie. Indien die feitefout onbenullig is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie.
- By aanhalings moet opdragte uitgevoer word, byvoorbeeld EEN WOORD beteken slegs een woord. Dit kan uitgelig word (aanhalingstekens, hoofletters, onderstreep).
- Indien die kandidaat twee of meer feite moet gee, kan dit in ('n) sin(ne) of met kolpunte gegee word. Sien eerste twee feite na ongeag horisontaal of vertikaal.

AFDELING A: ROMAN**VRAAG 1: KRINGE IN 'n BOS – Dalene Matthee**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1.1	verraaier/opstandeling/opstoker/spioen/spaai	1
1.1.2	Knysna	1
1.1.3	Joram(pie)/Jozef se seun	1
1.1.4	vier/4	1
1.2	Oupoot was Saul se dierbroer. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.3.1	ironies	1
1.3.2	<ul style="list-style-type: none"> Saul was die persoon wat ... <ul style="list-style-type: none"> altyd die Bos probeer beskerm het. probeer het om die olifante te beskerm. die gouddelwery probeer beperk/stop het. vir die houtkappers probeer veg het by MacDonald/houtkopers in die dorp. vir Kate van die belangrikheid van die Bos vertel het. uiteindelik die Bos gered het deur vir die bosmense werk te voorsien/hulle regverdig betaal het vir wat hulle lewer. Saul het uiteindelik besluit om nie op die <i>Pictor</i> weg te gaan nie/in die Bos te bly. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde Die antwoord op VRAAG 1.3.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 1.3.2 te verdien.) 	1
1.4	Saul het ... <ul style="list-style-type: none"> geweet waar Oupoot gewoonlik was. Oupoot se paaie deur die Bos geken. die kortpaaie beter as Freek geken. hulp in die Bos gehad. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.5	<p>Saul se lewe in die Bos: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Die familie was arm. Hulle het net oorleef/net van <i>goodfors</i> geleef/op skuld geleef. Hulle het nie behoorlik kos gehad nie/van patats geleef. Saul het nie skoene gehad nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) <p>Saul se lewe in Knysna: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Saul was ryk. Saul het in die sosiale kringe van Knysna beweeg. Saul was by niemand in die skuld nie. Saul kon sy eie eiendom bekostig. Saul kon behoorlike klere/skoene bekostig. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
1.6.1	C/... het nie verstaan dat Saul anders dink en doen as die Bosmense nie.	1
1.6.2	E/... het die Bosmense bedrieg en beledig.	1
1.6.3	B/... het direk vir Saul gesê dat hy verkeerd optree teenoor die ander mense in die Bos.	1
1.6.4	A/... het nie verstaan waarom Saul nie wou geld maak uit die Bos nie.	1
1.7	D/vryheid	1
1.8	C/bekommerd	1
1.9	<ul style="list-style-type: none"> Niks van die situasie was Maska se skuld nie. Maska wou Saul net help. Maska was net die boodskapper. Maska wou albei partye beskerm. Maska was vir Saul sy mensbroer. Maska wou ook net vir Oupoot beskerm. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.10	<p>Saul ...</p> <ul style="list-style-type: none"> praat in kort sinne. vra baie vrae. gee baie opdragte. sê nie asseblief/dankie nie. praat kortaf met Maska. is ongeduldig/amper vermakerig/beklemtoon dat hy nie eintlik Maska se geweer nodig het nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.11	<ul style="list-style-type: none"> Saul het in MacDonald se skuur gaan bly. Saul het vir Patterson Bos toe geneem. Saul het op Swellendam geleer om meubels te maak. Kate het die hoekerf namens Saul gekoop. <i>(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.)</i>	1 1 1 1
1.12	<ul style="list-style-type: none"> Saul probeer Oupoot teen die Bosmense beskerm. Jy moet 'n keuse maak tussen jou dierbroer en die Bosmense. Saul stry om die Bos te beskerm. Saul stry om die Bosmense te oorreed om die regte ding te doen/laat sien dat hulle die Bos vernietig. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.13	<p>Saul het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> beseft dat die Bosmense in liegstories glo. met sy pa en Jozef gestry. die Bosmense se manier van doen bevraagteken. sy eie opinie oor dinge begin vorm. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.14.1	onseker	1
1.14.2	<ul style="list-style-type: none"> As Saul vir Oupoot skiet, gaan hy homself skade aandoen/vir altyd met die skuld moet saamleef dat hy sy dierbroer geskiet het. As Saul nie vir Oupoot skiet nie, gaan iemand anders/Terblans vir Oupoot skiet wat vir hom 'n vernederende dood gaan wees. Saul dink dat hy Oupoot dalk nie moet skiet nie, maar hom vir die res van sy lewe moet beskerm. Saul wonder of hy moet terugdraai <i>Pictor</i> toe, maar dan sal die Bos geen beskerming hê nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 1.14.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 1.14.2 te verdien.)</i>	1
1.15.1	metafoor	1
1.15.2	<p>Saul is moeg vir ...</p> <ul style="list-style-type: none"> al die vernietiging in die Bos. die uitskiet van die olifante. die houtkopers wat die houtkappers uitbuit. die diskriminasie/vernedering van die Bosmense. MacDonald wat hom gedurig onderdruk en wil vernietig. die beskuldigings van die Bosmense teenoor hom. sy familie wat hom sleg behandel. die skuld wat Oupoot moet dra. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.16	<p>Oupoot ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • het geweet dat Meulbos vernietig is. • het geweet dat Meulbos nou 'n dorp is. • wou Saul na Meulbos lok (om die vernietiging te sien). • wou hê dat Saul weer verantwoordelik moet voel vir die bewaring van die Bos. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
1.17.1	<ul style="list-style-type: none"> • Jozef/Saul se broer • Freek Terblans/Freek/Terblans/die man wat Oupoot wou skiet. • Aanvaar ook by implikasie: Sanna <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
1.17.2	<p>Saul het bedoel dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hy nie hulle hulp nodig het nie. • hy iewers anders sal kos kry. • hy self sal regkom. • kos hom nie gaan pla nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
1.18	<p>Kate het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objektief gebly in die situasies tussen die Bosmense en die dorpsmense. • ongeag die moeilike omstandighede vir die delwers se kinders gaan skoolhou. • teen haar pa se wil opgetree en steeds die hoekerf vir Saul gekoop. • mense aangespreek oor die dinge wat hulle verkeerd doen, ongeag wie hulle is. • die balans probeer behou om nie kant te kies nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
1.19.1	<p>Saul het besluit om ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie meer weg te gaan nie. • die Bos nie sonder genade te laat nie. • 'n houtbesigheid te begin. • die Bos te beskerm deur net hout te koop met die boswagter se merk op. • vir Kate te vertel dat hy gaan bly/van sy toekomsplanne te vertel. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.19.2	<p>Ek het geleer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • familie moet saamstaan/mekaar moet help/mekaar moet bystaan/daar moet wees vir mekaar. • jy jou familie se behoeftes altyd eerste stel. • jy moet vergewe en vergeet. • as jy iets tot voordeel van jou familie kan doen, moet jy dit doen. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.19.3	<ul style="list-style-type: none"> • Kate en Saul kon hulle verhouding versterk/kon hulle lewe saam begin. • Kate kon Saul op die regte pad help/hom in die Bos hou waar hy moes wees. • Kate het Saul die geleentheid gegee om die Bosmense te kan help. • Kate het Saul laat beseef wat sy doel in die lewe is. • Kate kon haar liefde aan Saul bewys. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
		[35]

**VRAAG 2: DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM –
Marita van der Vyver**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	verfkwaste	1
2.1.2	Tafelberg	1
2.1.3	alter-ego	1
2.1.4	Beyers	1
2.2.1	metafoor	1
2.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Tibo se pa is van glas gemaak. • Tibo se pa is 'n proefbuis. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.3.1	Die plan verwys na die (familie)vakansie/wittebrood (op die berg).	1
2.3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Dit pla haar dat die vakansie in 'n verlate huis op 'n verlate berg is. • Hanna voel dat hulle nie werklik nodig het om mekaar beter te leer ken nie. • Sy voel die doel van die vakansie gaan nie bereik word nie. • Hanna voel dit is vreemd dat die gesin saam op wittebrood moet gaan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.4	<ul style="list-style-type: none"> Hanna het nie besef watter opofferings Mana moes maak om hulle almal saam te vat op die vakansie nie. Mana het net goeie bedoelinge gehad. Hanna dink net die heeltid aan haarself/haar eie behoeftes. Hanna besef nie dat sy Mana eintlik seermaak deur so negatief te wees nie. Hanna sien nie die groter prentjie raak nie/verstaan nie die doel van die vakansie nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.5	<ul style="list-style-type: none"> Hanna voel dat daar nie privaatheid is nie. Hanna voel almal in haar gesin is die heeltid in haar spasie. Haar gesin irriteer haar. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.6	<ul style="list-style-type: none"> Hanna se gesin sou meer geld gehad het. Hanna sou in 'n beter huis kon woon. Hanna sou 'n meer normale lewe gehad het/'n pa met 'n normale beroep gehad het. Hanna was nie tevrede met haar tande nie./Daar was 'n gaping tussen haar tande./Mana wou niks aan haar tande laat doen nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk as bogenoemde)</i>	1
2.7	C/geïrriteerd	1
2.8	<ul style="list-style-type: none"> Baie negatiewe dinge word genoem. Die woord <i>seker</i> wat kursief/skuinsgedruk is Die herhaling van die woord "ek" Hanna beklemtoon dat sy nie meer wonder nie. Woordgebruik: fout, as baba omgeruil, verkeerde, wonder lankal nie meer nie <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.9.1	D/... het besluite namens Hanna geneem.	1
2.9.2	E/... het nie veel van Hanna se skryftalent gedink nie.	1
2.9.3	A/... het nie Hanna se privaatheid gerespekteer nie.	1
2.9.4	C/... het aggressief teenoor Hanna opgetree.	1
2.10	<ul style="list-style-type: none"> Sharon se pa het haar na Hanna-hulle toe gebring. Mana en Beyers het gehoor dat Margot ook sou kom kuier. Gavin het vol modder by die huis op die berg opgedaag. Hanna het die sussie gekry wat sy so graag wou hê. <i>(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.)</i>	1 1 1 1
2.11	B/aanvaarding van haar as mens.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.12.1	ironies	1
2.12.2	<ul style="list-style-type: none"> Gavin en Hanna het nog nooit werklik iets saam gedoen nie./Gavin was net 'n stem oor die foon. Gavin het nog altyd geskenke vir Hanna gestuur, maar nooit iets waarvan sy gehou het nie. Hanna wou nog nooit iets aan Gavin bewys nie, want sy het hom nie geken nie. Gavin was (vir 14 jaar) nie deel van Hanna se lewe nie/'n afwesige pa. Hanna weet nie of hy beïndruk sal wees met wat sy nou moet doen nie. Hanna was bekommerd dat Gavin haar gaan kritiseer eerder as prys/bevestig wat sy nog die heelyd van haarself gedink het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 2.12.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 2.12.2 te verdien.) 	1
2.13.1	voorkoms	1
2.13.2	<p>Hanna ...</p> <ul style="list-style-type: none"> voel dat sy nie mooi is nie. vergelyk haarself altyd met ander (soos Sharon). sien nie die mooi wat ander in haar sien nie. dink nie sy is 'n poplap nie/sien haarself as 'n vaal muis. dink nie sy het iets om te wys nie. sien net haar foute raak. sien haarself as niks besonders nie. voel sy word soos 'n sirkushond vertoon al het sy nie iets om te wys nie. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 2.13.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 2.13.2 te verdien.)</p>	1
2.14	<ul style="list-style-type: none"> Margot moes Johannesburg toe gaan. Margot het 'n rol in 'n Suid-Afrikaanse TV-reeks gehad. Die TV-reeks sou in Johannesburg geskiet word. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
2.15	<p>Gavin en die kinders het partytjie gehou/tot in die nag gedans./Gavin het 'n diskodans op die kombuistafel gedemonstreer.</p> <p>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.16	<p>Hanna se gesin by die huis in Kaapstad: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkeen het hul eie ding gedoen. • Die gesin het net bymekaar uitgekom as hulle geëet het. • Hulle het nie aktiwiteite saam gedoen nie. • Hulle het mekaar nie werklik geken nie. • Hulle het gereeld baklei/gestry. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p> <p>Hanna se gesin by die huis op Botterberg: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die gesin het meer aktiwiteite saam gedoen. <i>(Kandidaat kan individuele aktiwiteite noem.)</i> • Hulle het mekaar beter leer ken. • Die gesin het saam gewerk (tydens Ditjie se geboorte, take in die huis verrig). • Hulle was meer gereeld in mekaar se spasie/geselskap. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	2
2.17	<p>Sharon het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • vir Hanna probeer wys dat sy moet bou aan haar verhouding met haar familie. • vir Hanna probeer wys dat sy eintlik gelukkig met haar groot gesin is/die gesinslewe moet waardeer. • vir Hanna gewys dat Margot ook goeie punte het/haar aangespreek as sy slegte goed van Margot gesê het. • vir Yann uit sy dop laat kruip/deel gemaak van alles waarmee hulle besig was. • dadelik van Gavin gehou/gedink dat Gavin 'n goeie/fantastiese mens is. • heeltyd optimisties gebly (nie gekla oor die eenvoudige omstandighede op die berg nie) <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.18	<p>Margot het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • haar mooi laat voel oor haarself. • haar spesiaal laat voel op haar verjaarsdag. • vir Mana gehelp tydens Ditjie se geboorte/gewys dat sy kan raakvat in moeilike omstandighede. • vir Hanna gewys dat sy nie vals is/net voorgee nie. • vir Hanna gewys dat sy nie nodig het om karakters op te maak nie/haar lewe uniek genoeg is vir 'n roman/verhaal. • vir Hanna gewys hoe om sterk te staan/leiding te gee in 'n krisissituasie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.19.1	<p>Yann en Tibo kon ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • albei vir Margot beter leer ken. • Margot, die aktrise, leer ken. • sien dat Margot 'n plek in die nuwe gesin het. <p>Yann kon ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • tyd saam met sy ma deurbring. • die verhouding met sy ma herstel. • planne vir die toekoms saam met sy ma maak. • saam met Amos planne maak om weer hulle ma te sien. • tyd saam met Sharon deurbring. <p>Tibo kon ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • met Margot oor Amerika/akteurs/bekende mense gesels. • later vir almal vertel hy het 'n aktrise uit Amerika ontmoet. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.19.2	<p>Ek het geleer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • jy vir mense iets moet gee waarvan hulle hou/wat hulle belangstellings aanspreek. • jy vir iemand iets moet gee wat vir hom/haar belangrik is. • ek moeite moet doen met die geskenke wat ek vir mense gee. • jy deur die geskenk moet wys dat jy die persoon ken. • jy iets moet gee wat die persoon gaan waardeer. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.19.3	<p>Hanna het besef dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • elkeen 'n plek in haar gesin het. • Gavin is soos hy is/nie voorgee nie/'n prettige persoon is. • Margot eintlik 'n goeie mens is/krisissituasies kan hanteer/nie so erg gefokus is op haarself soos Hanna gedink het nie. • al wou sy nie nog 'n familielid gehad het nie, sy nou baie lief is vir haar sussie/haar met haar lewe sou beskerm. • haar lewe met die aangelapte gesin baie meer opwindend is as wat sy eers gedink het. • haar gesin vir haar genoeg inspirasie bied vir haar roman. • al is haar boeties irriterend, speel hulle tog 'n belangrike rol in haar lewe. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
		[35]

VRAAG 3: MEEULANDERS – Esta Steyn

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1.1	Twilight	1
3.1.2	Salamanderbaai	1
3.1.3	Meeuw	1
3.1.4	Ronnie	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.2	<p>Ryna het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • vir drie jaar daar gaan werk. • met die navorsing gaan help/as Jacob se assistent opgetree. • sketse oor kusvoëls gemaak. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
3.3	<p>Janka ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • is geskiet. • is amper dood. • moes hospitaal toe/weg van Meeuland af gaan. • moes vir lank rehabilitasie aan haar been ondergaan. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
3.4	<p>Elsabet het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • net aan haarself en haar eie behoeftes gedink. • vir niemand vertel dat sy die eiland sou verlaat nie. • Jacob/haar huwelik/haar huis sommer net so gelos. • Janka eintlik by 'n vreemdeling gelos/by iemand gelos wat sy nog nie werklik geken het nie. • haar verantwoordelikheid teenoor Janka iemand anders se verantwoordelikheid gemaak. • Ryna met geen ander keuse gelaat as om Janka te versorg nie. • nie omgee oor hoe Ryna oor die saak voel nie. • nie omgee of Ryna gereed/bereid was om Janka te versorg nie. • saam met 'n ander man weggeloop. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
3.5.1	ironie	1
3.5.2	<p>Elsabet los nou haar eie nes/huis/gesin/kind onbewaak/alleen/ in iemand anders se sorg.</p> <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 3.5.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 3.5.2 te verdien.)</p>	1
3.6.1	'n metafoor	1
3.6.2	<ul style="list-style-type: none"> • Sy het Meeuland vir 'n laaste keer gesien. • Hierdie is soos 'n afskeid./Sy weet sy gaan nooit weer terugkom nie. • Sy sal dit altyd onthou. • Elke keer as sy aan Meeuland dink, is die prentjie van die duikerkuiken wat gevang word in haar gedagtes. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
3.7	A/onregverdig	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.8	<p>Die verhoudings met die Blanckenbergs: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Niemand het Elsabet welkom laat voel nie. Elsabet het geen ondersteuning van die Blanckenbergs gehad nie. Fred was ontrou aan Elsabet. Haar stiefkinders het haar sleg behandel. Skalla het homself op haar afgedwing. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p> <p>Die verhoudings op Meeuland: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Almal het Elsabet aanvaar/Elsabet deel van Meeuland gemaak. Almal op Meeuland het Elsabet ondersteun (veral tydens haar swangerskap). Jacob was getrou aan Elsabet. Janka was lief vir haar. Attie en Jannerik was positief ingestel teenoor haar. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	2
3.9.1	C/... het met Fred baklei omdat hy sonder 'n permit op die eiland was.	1
3.9.2	A/... het op Elsabet geskree omdat sy Sheila se portret verwyder het.	1
3.9.3	E/... het Elsabet aangespreek omdat sy te veel gedrink het.	1
3.9.4	B/... het Fred afgepers om die seegraskonsessie te kry.	1
3.10	<ul style="list-style-type: none"> Ryna het vir Jacob van haar verlede vertel. Ryna en Jannerik het 'n wildevy geplant. Ryna het vir Fred vertel dat Janka sy kind is. Ryna en Janka het saam in Ousanna se huis gaan bly. <p><i>(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.)</i></p>	1 1 1 1
3.11.1	<p>Ryna, Jacob en Jannerik het besluit dat Kinnie se baba Elsabet se baba sou word.</p> <p><i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
3.11.2	<ul style="list-style-type: none"> Daar was 'n baba wat 'n ma nodig gehad het/'n ma wat 'n baba wou hê. Elsabet se baba is dood. Kinnie/Janka se ma is dood met Janka se geboorte. Niemand het geweet hoe om vir Elsabet te sê dat haar baba dood is nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.12	<ul style="list-style-type: none"> Dit het sy probleem met Kinnie se baba opgelos. Aangesien Kinnie se kind op Meeuland gebly het, kon hy self daar wees en met die kind/Janka help. Jannerik sou elke dag deel van haar lewe kon wees. Jannerik was seker dat sy goed versorg sou word. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
3.13	<p>Die skrywer ...</p> <ul style="list-style-type: none"> dui aan dat Ryna wens dat Ousanna haar kan sien. beeld uit hoe Ousanna haar hand soekend na Ryna uitsteek. beeld uit hoe Ryna Ousanna se hand in hare neem. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
3.14	<p>Doreen het bedank omdat sy verlief was op die skoolhoof (Jason Peters).</p> <p>(Of soortgelyk aan bogenoemde.)</p>	1
3.15.1	wie vir haar man en kind se dood verantwoordelik was	1
3.15.2	<p>Ryna het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> onthou van die jong blonde man met die tatoeëermerk wat die aand in hulle huis was. beseft dat dit Skalla/Schalk Blanckenberg was. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde Die antwoord op VRAAG 3.15.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 3.15.2 te verdien.) 	1
3.16	<p>Ryna moet ...</p> <ul style="list-style-type: none"> na Doreen luister. vir Doreen die geleentheid/kans gee om te praat oor hoe sy voel. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
3.17	C/kon aanvoel as iets nie reg is nie.	1
3.18	<p>Jannerik het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> mense onvoorwaardelik aanvaar. werklik na mense geluister. goeie/wyse raad gegee. altyd gehelp waar hy kon. nie gekritiseer/geoordeel/geskinder nie. volgens sy waardes/sy geloof gelewe. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
3.19.1	<p>Ryna het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> 'n pos by Salamander-Suid aanvaar. Ousanna se huis gekoop. haar verhoudings met almal op Meeuland en Salamanderbaai behou. saam met Janka weer gevoel sy hoort iewers. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.19.2	<p>Ek leer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • jy nie moet bly lê nie/altyd weer moet opstaan. • my verlede nie my toekoms bepaal nie. • mense tweede kanse kry en dit moet benut. • enigiets/alles moontlik is as ek dit wil laat werk. • daar mense oor jou pad kom wat jou wil help. • ek een dag op 'n slag moet vat soos dit kom. • ek oop moet wees vir verandering. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
3.19.3	<p>Ryna ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • het weer vastigheid gekry/'n doel gehad om voor te leef. • kon vir Jannerik 'n blyplek gee. • het vir Jacob gewag terwyl hy in die tronk was. • (en Jannerik) kon vir Janka oppas (terwyl Jacob in die tronk was). • kon Ousanna se huis behoue laat bly het. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
		[35]

VRAAG 4: LIEN SE LANKSTAANSKOENE – Derick van der Walt

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1.1	jaar/jaar en 'n half	1
4.1.2	Jakaranda	1
4.1.3	(familie/gesins)-video's/kasset(te)/films/flieks	1
4.1.4	Bets	1
4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Sy het te veel gedrink/is 'n alkoholis/is gewoonlik geel. • Wanneer sy baie gedrink het, wou sy net slaap/het sy in niks anders belanggestel nie/wou sy nie eet nie/het sy gereeld 'n <i>runny tummy</i> gehad. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Sy het haar werk (by Binnelandse Sake) verloor. • Sy het (dalk) bedank. • Lien se ma is afgedank. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
4.4	D/gewoond was aan hierdie optrede van hulle ma.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.5	<p>Die lewe in die woonstel: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Die pa is in die tronk/afwesig/nie daar nie. Die ma is gereeld besope/gaan nie gereeld werk toe nie/gee nie aandag aan die kinders se behoeftes nie/doen nie die dinge wat 'n ma gewoonlik doen nie. Die ma doen nie lekker/vrolike dinge saam met die kinders nie/speel nie meer klavier nie. Daar is min geld vir kos./Hulle eet amper altyd dieselfde kos. Die yskas en koskaste is leeg. Hulle moet sonder sekere dinge klaarkom. Die woonstel is klein en in 'n gemiddelde woonbuurt./Hulle is vasgevang op die tweede verdieping. Ander mense help hulle met kos. Hulle het nie meer troeteldiere/hondjies nie. Hulle is ongelukkig. Hulle het nie 'n swembad nie/kan nie as gesin saam braai nie. Dit is nie lekker nie. Hulle het nie hulle eie tuin nie. <p>Die vroeëre lewe: ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Die pa was deel van die gesin. Die ma het met liefde/omgee teenoor die kinders opgetree. Die ma het dinge saam met die kinders gedoen/het vir hulle klavier gespeel. Daar was genoeg geld. Die huis was mooi/groot en in 'n gegoede buurt. Hulle het 'n swembad gehad/as gesin saam gebraai. Hulle het troeteldiere/honde gehad waarvoor hulle lief was. Hulle was gelukkig. Hulle het 'n mooi tuin gehad. Die lewe was vir hulle lekker. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Bv. Indien 'n kandidaat slegs skryf: "Hulle het nie 'n swembad nie." verdien die kandidaat slegs EEN punt. Sou die kandidaat skryf: "Hulle het nie meer/hier/nou 'n swembad nie." verdien die kandidaat TWEE punte.)</p>	2
4.6.1	<p>Na ...</p> <ul style="list-style-type: none"> Lien/Braam se pa Lien en Braam se pa hulle pa <p>(Enige EEN)</p>	1
4.6.2	<ul style="list-style-type: none"> Lien is kwaad vir haar pa/verkwalik haar pa/haat haar pa omdat hy hulle in die situasie laat beland het waarin hulle nou is. Indirek is dit haar pa se skuld dat sy moet bedel vir geld om aan die lewe te kan bly. Haar ma se probleem met drank is omdat sy nie haar gesin se dilemma kan hanteer nie. Lien het gevoel dat hy hulle lewens verwoes/ontwrig het. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.7.1	verantwoordelik	1
4.7.2	<ul style="list-style-type: none"> Sy doen die dinge wat haar ma moet doen/maak planne/bedel om kos in die huis te kry/is bekommerd oor haar ma en die werk. Sy maak Braam se broek reg. Sy het planne gemaak om Braam se hare te laat sny. Sy het probeer om 'n borg vir Braam se krieketspan te kry. Sy het haar ma in die kliniek gaan besoek. Sy het by verskillende plekke gewerk om geld te verdien. Sy het vir haar ma 'n sms in die kliniek gestuur. Sy het vir haar ma die Chopin-CD gevat, (want sy het geweet haar ma mis die musiek). Sy het na Braam se krieketwedstryd gaan kyk. Sy het vir Braam en Deon Oros gegee toe Deon daar gekuier het. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 4.7.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 4.7.2 te verdien.)</i></p>	1
4.8	<ul style="list-style-type: none"> Braam het met niks gehelp nie. Hy was dikwels nie by die woonstel nie. Hy het nie planne gemaak om geld te verdien/enige geld bygedra nie. As hy wel tuis was, het hy die hele tyd televisie/video's gekyk. Braam het te dikwels by vriende gaan kuier/al hoe meer by Deon gekuier. Braam het nie vir sy ma/pa in die kliniek/tronk gaan kuier nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
4.9.1	E/... het veroorsaak dat Lien meer pligte gehad het om uit te voer.	1
4.9.2	C/... het probeer om werkers uit te buit.	1
4.9.3	A/... het Lien eers as kompetisie by die bedelplek beskou.	1
4.9.4	D/... het heeltemal die verkeerde idee gehad van wat Lien op die straathoek doen.	1
4.10	<ul style="list-style-type: none"> Lien het 'n pruik en 'n brilletjie uit die rekwisietekamer geleen. Lien se ma het dronk by die skool opgedaag. Lien het by Miemie se huis gaan kuier. Lien het Hein se hulp met Tibbey se karretjie gevra. <p><i>(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurde wat op die korrekte plek is.)</i></p>	1 1 1 1
4.11.1	ironies	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.11.2	<ul style="list-style-type: none"> Dis haar pa wat die gesin in hierdie finansiële situasie/moeilikhed laat beland het. Hy moes voor die tyd gedink het aan die konsekwensies/gevolge van sy oortreding. (<i>Kandidaat kan met voorbeelde uitbrei.</i>) Hy moes van beter geweet het. Hy wat die probleme vir sy gesin veroorsaak het, het nooit eens uitgevind hoe dit met hulle gaan nie/het by sy broer gehoor dat sy gesin sukkel. <p>(<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 4.11.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 4.11.2 te verdien.</i>)</p>	1
4.12	<ul style="list-style-type: none"> Die studiepolsie is nie gebruik om die pa se skuld te betaal nie. Niemand het die geld van die studiepolsie gebruik nie. Die studiepolsie is nog veilig. Die geld om te kan studeer, was nog veilig. <p>(<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde</i>)</p>	1
4.13	<p>Lien se pa was in die tronk omdat hy geld verduister/gesteel het/bedrog gepleeg het/('n) skelm was.</p> <p>(<i>Of soortgelyk aan bogenoemde</i>)</p>	1
4.14.1	'n metafoor	1
4.14.2	<p>Lien ...</p> <ul style="list-style-type: none"> is nie meer haar pa se klein dogtertjie nie/het grootgeword/volwasse geword. is nie meer hulpeloos/onskuldig nie. het groot/onafhanklik/selfstandig geword. het emosioneel wegbeweeg van haar pa af. was nie meer so onvoorwaardelik lief vir hom soos toe sy klein was nie. se pa het besef dat hy sy kind seergemaak het/tyd saam met sy kind gemis het. <p>(<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde.</i>)</p>	1
4.15	B/Lien se behoefte om haar pa te vergewe.	1
4.16	<p>Lien wys dat...</p> <ul style="list-style-type: none"> jy nie vir altyd kwaad kan bly vir iemand nie. as jy verhoudinge wil herstel, moet jy die ander persoon vergewe/nie meer verwyd nie. jy soms die eerste stap moet neem om met iemand te gaan praat. wanneer jy iemand vergewe, word dit ligter in jou. jy begrip moet hê vir ander se swakhede. al doen jou pa wat ookal verkeerd, hy bly jou pa. sy omgee het, want sy het vir hom droëwors gevat. almal 'n tweede kans verdien. dit goed is om eerlik te wees met jou ouers/oor jou gevoelens. <p>(<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde.</i>)</p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.17	<p>Lien het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • meer begrip vir haar ma se probleem gekry. • besef dat almal nie ewe sterk is/probleme dieselfde hanteer nie. • besef dat haar ma regtig probeer het (om beter te word). • besef dat dit nie vir haar ma maklik was nie. • besef sy het ook skuld omdat sy nie met haar ma oor alles gepraat het nie. • besef dat haar ma te seer gehad het om hulle te ondersteun/vir hulle liefde te wys. • besef dat haar ma haar en Braam se ondersteuning nodig gehad het. • gesien dat haar ma weer in kerk en musiek belangstel. • nou rustiger geraak oor die situasie omdat haar ma hulp gekry het/hulp aanvaar het. • nou hoop gehad dat dinge vir haar gesin beter sou word. • nou gelukkiger gevoel nadat sy haar ma besoek het. • haar ma en so ook haar pa vergewe. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
4.18	<p>Die skrywer ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • noem dat hy studiepolisse vir die kinders gehad het. • wys dat hy vir Lien jammer gesê het dat hulle sukkel. • sê dat Lien se pa so gou as moontlik iets wil doen om die gesin te help. • sê dat Lien se pa selfs iets waarmee hy nie goed is nie, sal doen om hulle finansieel te help. • laat Lien ook dink aan hoe goed haar pa vir hulle gesorg het/hulle lewe vroeër gelyk het/haar pa baie tyd saam met sy gesin deurgebring het. • gebruik die ou tuisvideo's wat Braam kyk om vir die leser te wys dat die pa goeie goed gedoen het. <i>(Kandidate kan voorbeelde van die inhoud van die video's ook gee.)</i> • sê hoe trots hy op Lien was as sy goed presteer het. • sê dat hy toekomsdrome oor hom en Lien saam in 'n praktyk gehad het. • beskryf hom as iemand wat berou het. • sê dat hy die video-kamera probeer regmaak het. • dui in die Naspel aan dat die pa saam met sy gesin met vakansie was. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.19.1	<p>Lien het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • meer vriende gehad/deel van 'n groep geword. • besef dat sy van drama hou/drama wou studeer. • vir Hein beter leer ken/besluit om saam met Hein matriekafskeid toe te gaan. • haar ma weer teruggekry. • besef dat sy klaar was met versorger wees/bedel/geheime. • geweet dat sy nie meer Regte wou studeer nie. • besef dat daar baie mense is wat haar ondersteun/liefhet. • hoop vir/hulp met haar toekomsplanne gekry. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
4.19.2	<p>Ek het geleer dat ek ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • die kans om iets nuut te probeer, moet gebruik/benut • nuwe dinge moet probeer, want ek mag dalk daarvan hou. • 'n kans kan gebruik om 'n nuwe toekomsdroom te skep. • my talente moet gebruik. • ander mense moet toelaat om my te help. • vriende/aanvaarding/selfaanvaarding op vreemde plekke kry. • 'n tweede kans op geluk kan kry/'n gelukkige lewe kan hê. • ander mense tweede kanse moet gee. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
4.19.3	<p>Christien Jooste ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • is nie meer in die kliniek nie/gerehabiliteer/het opgehou drink. • was weer soos aan die begin die ma van die gesin/sou weer omsien na haar gesin/het weer haar kinders raakgesien. • het weer klavier gespeel (voor mense). • was netjies aangetrek. • het 'n moontlikheid van werk gehad. • het 'n nuwe haarstyl gehad. • het gelukkig/oopmond gelag. • en haar gesin was gelukkig saam. • se gesin het haar vergewe/se familie-eenheid is herstel. • het 'n geel blom in haar hare op die video. • was daar om Lien te ondersteun. • het weer haar ou/goeie lewe/hoop gehad. • het konsert toe gegaan/gewys sy gee om vir Lien. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING A:	35

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 5: POPPIE, DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotzé**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.1	Lambertsbaai/Upington	1
5.1.2	Jakkie/Eric/Jakkalsie	1
5.1.3	(pas)wet(te)/gedwonge verskuiwings	1
5.1.4	15/vyftien	1
5.2.1	(Na) Mbatane/Ma Lena se man	1
5.2.2	<ul style="list-style-type: none"> Hulle gee nie regtig vir hom om nie. Hulle sien hom nie as hulle pa nie. Hulle het nie 'n goeie verhouding met hom nie/hou nie regtig van hom nie. Hulle erken hom nie regtig as deel van die familie nie/het nie veel respek vir hom gehad nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
5.3	Poppie het ... <ul style="list-style-type: none"> vir Stone ontmoet. 'n verhouding met Stone begin. met Stone getrou. liefde gevind. werk as cleaner by die fabriek gekry. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
5.4.1	ironies	1
5.4.2	<ul style="list-style-type: none"> Poppie het geweet hoe dit voel om nie skool toe te kan gaan nie (omdat sy Ma Lena se kinders moes oppas). Opvoeding was belangrik vir Poppie, (maar nou wil sy hê haar eie dogter moet skool los). Sy wou nie skool los om kinders op te pas nie, maar nou verwag sy dit van haar dogter. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 5.4.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 5.4.2 te verdien.)</i>	1
5.5	B/hartseer	1
5.6.1	personifikasie	1
5.6.2	Die boom ... <ul style="list-style-type: none"> praat met Ouma. buig af en bring vir Ouma die boodskap/sê vir Ouma dat die dood naby is/dat sy binnekort gaan sterf. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.7	<p>Ouma Hannie het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poppie bekend gestel aan die Xhosa-kultuur/tradisies/geloof. • met Poppie geraas as sy nie Xhosa gepraat het nie. • Poppie van die Xhosa-manier van dinge doen geleer (bv. hoe om hout in bondels op haar kop te dra.) (<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde</i>) 	1
5.8.1	C/... was ontevrede omdat die kinders vir Oompie Pengi gelag het.	1
5.8.2	A/... is deur die kinders verneder omdat hy gedrink het.	1
5.8.3	D/... het verkeerde besluite geneem wat sy familie negatief beïnvloed het.	1
5.8.4	B/... het die trek moeilik gemaak vir Poppie omdat hy by sy pa wou bly.	1
5.9	<p>Poppie het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ouma nie alleen gelaat terwyl sy besig was om dood te gaan nie. • Mosie nie alleen by Ouma Hannie laat sit/by Ouma Hannie se "sterfbed" gelos nie. • Ouma Hannie rustig probeer hou/sag en liefdevol met Ouma gepraat. • vir Ouma Hannie haar geliefde lied gesing. • alleen by Ouma Hannie se liggaam agtergebly. (<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde</i>) 	1
5.10	<ul style="list-style-type: none"> • Poppie het inslaapwerk in Constansie gekry. • Poppie-hulle het 'n erf in Jakkalsvlei gekry. • Poppie het in Mdantsane gaan bly. • Poppie het by Mrs. Swanepoel begin werk. (<i>Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurde wat op die korrekte plek is.</i>) 	1 1 1 1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.11	<p>In Mdantsane het Poppie ... ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • alleen/eensaam gevoel. • niemand om haar gehad wat haar kon help nie. • in 'n "rou" huis gebly. • gesukkel om werk te kry wat goed betaal. • net mielies geplant. • nie 'n werkspermit nodig gehad nie. • vrylik rondbeweeg. • geen stakings beleef nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p> <p>In Nyanga het Poppie ... ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • haar mense om haar gehad. • mense gehad wat haar kon ondersteun. • 'n goeie/gevestigde huis gehad/'n huis gehad wat haar man vir haar gebou het. • werk gehad wat goed/beter betaal het. • 'n groentetuin gehad. • 'n permit benodig. • nie vrylik rondbeweeg nie. • in vrees gelewe/stakings beleef. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	2
5.12	<ul style="list-style-type: none"> • Poppie se oudste skoonsuster uit Johannesburg het vir haar 'n telegram gestuur waarin sy gesê het waar Stone begrawe gaan word. • Mama het net vir Poppie gesê dat sy geld moet stuur omdat Stone siek is. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
5.13.1	skuldig gevoel het	1
5.13.2	<p>Stone het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • alles wat hy gehad het vir Poppie en die kinders gestuur. • sy hele salaris vir Poppie en die kinders gegee. • nooit aan homself gedink nie (net vir Poppie en die kinders gesorg). • sy eie behoeftes geïgnoreer. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 5.13.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 5.13.2 te verdien.)</i></p>	1
5.14	<ul style="list-style-type: none"> • Hy was nog nie bedlêend nie/aan die gang/besig gewees. • Hy was nie in die hospitaal nie. • Hy was nog sterk genoeg om vir haar 'n brief te kon skryf. • Hy was nog nie so siek gewees dat hy net gelê het nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.15	<p>Stone het so siek geword omdat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hy by die melkery (in Philippi) gewerk het, (want almal daar het siek geword.) • hy bekommerd was oor Poppie en die kinders wat ver van hom af gebly het. • hy by die igqira/herbalist was wat vir hom die verkeerde medisyne gegee het/medisyne gekry het wat hom bloed laat afwerk het. • sy maag hom gepla het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.16	B/die hoop om gesond te word.	1
5.17	<p>Mama het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • vir Stone omgee soos haar eie kind/hom versorg/hom bygestaan/oxo-sous/glukosewater gegee omdat hy swak was. • vir Poppie gevra om geld te stuur vir haar siek man. • probeer om vir hom behoorlike medisyne/dokters te kry om hom te help. • by hom gesit en hom vertroos terwyl hy gesterf het. • vir Poppie laat weet haar man is siek. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.18	<p>Poppie het geweet ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • dat haar kinders skool toe sou kon gaan. • daar is mense daar wat na hulle sou kon omsien. • dat hulle veilig by familie sou wees/nie aan onluste blootgestel sou wees nie. • sy sou beter vir hulle kon sorg as sy meer vryheid gehad het (bv. om "sleep-in" werk te kry.) • haar kinders sou die familietradisies aanleer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.19.1	<p>Poppie het besef dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • sy nie alles kan regmaak nie. • die kinders self moet regkom/voortgaan. • sy deur soveel swaar dinge in haar lewe is, dat sy die saak van Jakkie ook sal oorkom. • daar altyd moeilikheid sal wees, al doen jy die regte ding. • sy nooit moeilikheid gaan soek het nie. • die Here jou lewe bepaal. • sy vrede moet maak met haar omstandighede/haar daarby moet berus/dit moet aanvaar. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.19.2	<p>Ek het geleer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • die lewe sy eie pad met jou loop. • net my geloof my kan red in baie omstandighede. • ek nie die wil van die Here moet bevraagteken nie. • daar goeie en slegte dinge in die lewe is. • ek sterk genoeg is om probleme te kan hanteer. • ek nie alles in die lewe moet bevraagteken nie/moet aanvaar dat daar dinge is wat ek nie kan verander nie. • die dood finaal is, maar dat ek sal kan aangaan. • ek familie moet aanvaar soos hulle is/nie verantwoordelikheid vir hulle foute kan aanvaar nie. • ek nie moet moed/hoop verloor nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
5.19.3	<p>In die slot bid Poppie vir almal in Afrika.</p> <p><i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
		[35]

VRAAG 6: PALJAS – Chris Barnard

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.1.1	Uniondale	1
6.1.2	fiets	1
6.1.3	lag	1
6.1.4	Jan Mol	1
6.2.1	metafoor	1
6.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Bertie • Die man wat vir Emma agter die trein vasgedruk het/wou soen. • Die man wat onder haar rok wou vroetel. • Die man met wie Nollie baklei het <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
6.3	D/haar gesin se sukkelbestaan op die klein stasietjie.	1
6.4.1	ontevrede	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.4.2	<p>Hendrik ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • maak nie klaar waarmee hy begin nie. • werk gereeld aan die ou Cortina, maar kry nie klaar daarmee nie. • gee meer aandag/bestee meer geld aan die stukkende karre as aan sy gesin. • maak beloftes wat hy nie nakom nie. • praat van dinge wat hy gaan doen, maar dit word nie gedoen nie. • maak die karre nie ordentlik reg nie, want dit breek weer. • se fokus is meer op wat hy self wil doen/hê. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 6.4.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 6.4.2 te verdien.)</i></p>	1
6.5	<ul style="list-style-type: none"> • Bertie het Emma teen die treintrok vasgedruk. • Bertie het probeer om met Emma te vroetel. • Bertie het Emma aangeval. • Emma moes stoei om los te kom. • Emma het geval toe Nollie vir Bertie wegruk. • Bertie het bo-oor Emma geval. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
6.6	<ul style="list-style-type: none"> • By Manuel in die skuur was Willem ... ✓ <ul style="list-style-type: none"> ○ rustig/kalm (omdat hy Manuel vertrou het.) ○ gemaklik in sy eie vel/om homself te wees. ○ gelukkig/vrolik. ○ net kind. ○ gretig om goed te leer. ○ se spraakprobleem nie 'n probleem nie. • By die McDonalds se huis was Willem ... ✓ <ul style="list-style-type: none"> ○ gespanne (omdat daar probleme in die gesin was/omdat Hendrik hom bly druk het om te praat.) ○ onseker van homself/nie homself nie. ○ bot/toe/geslote/afgestomp/in homself gekeer. ○ se spraakprobleem altyd die fokuspunt. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	2
6.7	<ul style="list-style-type: none"> • Katrien is besig om Nollie se wonde skoon te maak na sy geveg met Bertie. • Hendrik prys Nollie oor hoe hy die situasie met Bertie hanteer het/Emma beskerm het. • Hendrik skink/bied vir Nollie 'n dop/drankie aan. • Hendrik vertel dat Nollie hom met die tjorrietjie/kar gaan help. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.8	<p>As hy moed opgegee het, sou ...</p> <ul style="list-style-type: none"> hy nie daar gewees het toe Bertie met haar moeilikheid gesoek het nie/sou hy haar nie teen Bertie kon beskerm nie. Emma nie weer klavier begin speel het nie. Emma nie die geleentheid gehad het om mooi aan te trek/na die Volstruisdans toe te gaan/Nollie se liefde te leer ken nie. Emma nie die moed gehad het om haar familie te konfronteer nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
6.9.1	D/... het Hendrik 'n dikdom Dirk genoem.	1
6.9.2	C/... het Willem eensaam laat voel.	1
6.9.3	A/... het die McDonalds oor verhoudings laat twyfel.	1
6.9.4	B/... het nie seker gemaak van die feite oor die McDonald-gesin nie.	1
6.10	<ul style="list-style-type: none"> Die konstabels het Willem en Manuel se tekeninge in die skuur gesien. Manuel het uit die kerk gevlug. Katrien het die gate in Manuel se narrepak heelgemaak. Manuel het teruggegaan sirkus toe. <p><i>(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurde wat op die korrekte plek is.)</i></p>	1 1 1 1
6.11	A/opgewonde	1
6.12.1	ironies	1
6.12.2	<ul style="list-style-type: none"> Hendrik het self die voorbeeld gestel van iemand wat nie sy probleme hanteer nie/ook sy probleme ignoreer soos hy nou vir Emma beskuldig. Hendrik het ook in sy lewe al op 'n hoop gaan sit. Hendrik het konstant rondgetrek omdat hy jaloers was op die aandag wat Katrien van ander mans gekry het. Hendrik se stasie is eintlik 'n hoop waarop hy sit/iets wat hom eenkant/weg van die samelewing hou. Hendrik was die een wat gesê het hulle moet maak asof niks gebeur het nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 6.12.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 6.12.2 te verdien.)</i></p>	1
6.13	<p>Emma verwys na hulle ...</p> <ul style="list-style-type: none"> vuil klere. klere wat vol tamaties en eiers is. wat na die insident by die Volstruisdans so sleg lyk. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.14	<p>Dit beteken dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hulle nie welkom was nie. • die dorpsmense hulle nie daar wou gehad het nie. • die dorpsmense hulle as buitestaanders beskou het. • die dorpsmense nie met hulle wou meng nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
6.15	<ul style="list-style-type: none"> • Dit is 'n klein/onsuksesvolle/stil/vervalle/vervelige/onbelangrike/afgeleë stasie. • Dit is 'n stasie waar daar nie veel gebeur nie. • Die lewe op die stasie is vervelig. • Die meeste mense wou nie graag daar bly nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
6.16	<p>Emma ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • bly nie stil oor die dinge wat verkeerd is in haar gesin nie. • staan nie terug van dinge waarmee sy nie saamstem nie. • is bereid om te praat oor dit wat op haar hart is. • is vasbeslote dat die hele gesin oor die probleme moet praat. • laat nie toe dat haar pa haar/die situasie oorheers nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
6.17	<p>As Katrien sou inmeng, sou ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • dinge in die gesin nie verander het nie/die probleem met kommunikasie voortduur. • Emma kwaad bly vir almal/die wêreld. • Hendrik nie besef het dat hy moet verander nie. • Emma nie haar hart uitgepraat het nie. • Emma nie kon wys dat sy volwasse genoeg was om haar opinie te lug nie. • dit Emma en Hendrik se verhouding/kommunikasie belemmer. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
6.18	<p>Dit was Oudokter wat dit vir Hendrik gesê het.</p>	1
6.19	<ul style="list-style-type: none"> • Die dorpsmense het om verskoning kom vra vir hulle optrede by die Volstruisdans. • Die dorpsmense het saam met die McDonalds gekuier/hulle aanvaar. • Hulle het versoen/vrede gemaak. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.20.1	<ul style="list-style-type: none"> • Willem het weer gepraat. • Willem se verhouding met sy pa/Hendrik het verbeter. • Willem het graag sy toertjies vir ander gewys. • Willem was weer gelukkig. • Willem het weer in sy eie bed/kamer geslaap. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
6.20.2	<p>Ek het geleer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • die klere wat jy dra nie bepaal wie of wat jy is nie. • al verf jy jou gesig, beteken dit nie jy is besig met duiwelsdinge nie. • ek mense nie op grond van hoe hulle lyk/wat hulle dra moet oordeel nie. • 'n nar ook ernstig kan wees oor dinge van die lewe/nie net grappies maak nie. • narre ook gevoelens het/seerkry. • dit nie saakmaak wat jy kerk toe aantrek nie/die rede waarom jy kerk toe gaan die belangrikste is. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
6.20.3	<p>Hendrik en Katrien ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • se verhouding het positief geëindig. • het mekaar aan die einde weer gevind. • het weer saam gedans/gelag/in mekaar se ore gefluister/beter met mekaar gekommunikeer. • was weer gelukkig. • het mekaar weer vertrou. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
		[35]

VRAAG 7: FIELA SE KIND, DIE DRAMA – Dalene Matthee

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.1.1	agtste/agste/8ste	1
7.1.2	Wolwekraal	1
7.1.3	Goldsbury	1
7.1.4	bruin/bruinmense	1
7.2.1	vergelyking	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • In die mis ... <ul style="list-style-type: none"> ○ kon 'n mens nie mooi sien wie dit was nie. ○ kon jy net sien dis iemand, maar nie wie nie. ○ het jy net die figuur gesien. • Soos 'n gedaante ... <ul style="list-style-type: none"> ○ verwys na iemand wat spookagtig/soos die dood/wandelende siel/emosioneel uitgeteer/verskrik/bang lyk. ○ verwys na iemand wat slegte nuus gekry het/in skok/ongeloof/bekommerd/wit geskrik was. ○ dui op iemand wat 'n skadu van die self is. • Die beeld skep 'n onheilspellende/negatiewe atmosfeer. • Barta verskyn skielik uit nêrens/asof sy deur die mis sweef. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.3	<ul style="list-style-type: none"> • Daar is baie bome./Die bome groei dig op mekaar. • Die plantegroei is dig. • Daar is nie baie lig nie./Dis donker. • Daar is olifante en ander ongediertes wat 'n mens kon aanval. • Die Bos is groot. • Daar is baie voetpaaie. • Daar is nie goeie/regte paaie nie. • Daar is nie rigtingaanwysers in die Bos nie. • Die baie kinderspore in die Bos maak dit moeilik om jou eie spoor terug huis toe te kry/vir mense om na jou te soek. • Alles het dieselfde gelyk. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.4	C/...ongeduldig	1
7.5	<ul style="list-style-type: none"> • Met die hout • Om hout te kap/bome af te kap • Om balke te maak/te saag • Werk op die steier (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.6	<ul style="list-style-type: none"> • In die Lange Kloof/By Fiela-hulle het hy ... ✓ <ul style="list-style-type: none"> ○ alles by die ander kinders geleer wat hulle in die skool geleer het. ○ van die Bybel geleer. ○ somme by Miss Baby geleer. ○ geleer lees en skryf. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) • In die Bos het hy ... ✓ <ul style="list-style-type: none"> ○ nie skoolwerk geleer nie/net gewerk. ○ Nina geleer lees en skryf. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	2

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.7	<p>Met haar storie oor 'n ander kind wat in soortgelyke omstandighede dood is, ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • neem tant Malie Lukas se ouers se hoop weg/sê sy hy sal nie terugkom nie/praat sy hulle nie moed in nie, (maar ontmoedig hulle eerder). • skep tant Malie die ergste scenario. • reageer sy eintlik negatief i.p.v. om positief te wees. • tree sy op as doemprofeet/bring sy die ergste by die mense tuis/is sy nie simpatiek nie/skep sy spanning by Barta. (<i>Aanvaar nie "nie sensitief" nie</i>) • maak sy die ander mense bang/ontstel hulle met woorde soos: dood/gesterf/verklumde liggaam/begrafnis. (<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde</i>) 	1
7.8.1	E/... se aggressie het sy kinders van hom weggestoot.	1
7.8.2	C/... het Lukas in die Bos beskerm en dit het die ander karakters ontstel.	1
7.8.3	A/... het verkeerd opgetree deur ander mense se goed sommer net te vat.	1
7.8.4	B/... het sonder simpatie opgetree toe hulle die kind van die plaas af weggevat het.	1
7.9	<p>Elias ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • laat Barta voel sy is lastig/pla hom as sy oor die kind praat. • sê hy is besig (met die hout). • gaan net aan met dit waarmee hy besig is en help nie soek nie. • reageer nie dadelik op die situasie nie. • sê vir al die ander wat hulle moet doen, maar doen self niks. • fokus net op homself/sy eie situasie. • se kind is weg, maar hy bekommer hom net oor sy skelmstreke/om die olifantande by die skepe te kry. • gee kort/kortaf antwoorde/is ongeduldig/geïrriteerd/ongeskik met Barta/onsimpatiek teenoor Barta. • is nie deel van die gesprek nie/praat met homself. • ontken dat die kind weg is/is nie saam met die ander bang/bekommerd oor die kind nie. (<i>Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde</i>) 	1
7.10	<ul style="list-style-type: none"> • Die magistraat het gesê Benjamin moes in die hof verskyn. • Benjamin is saam met die Van Rooyens Bos toe. • Boswagter Kapp het gaan hoor hoe dit met Lukas in die Bos gaan. • Lukas het Nina tot by Diepwalle geneem toe sy op Knysna moes gaan werk. (<i>Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.</i>) 	1 1 1 1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.11.1	(Die) Bybel	1
7.11.2	Fiela bedoel dat ... <ul style="list-style-type: none"> • sy nie/nooit sal lieg/jok nie/sy 'n eerlike/eeerbare mens is (omdat die Bybel vir haar so belangrik is). • sy uit respek vir die Bybel die waarheid sal vertel. • sy 'n Christenvrou/kerkmens/vrou met 'n groot geloof is. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
7.12.1	ironie	1
7.12.2	<ul style="list-style-type: none"> • Barta het reeds in die hof gelieg toe sy gesê het Benjamin is haar seun, Lukas. • Barta het reeds toegelaat dat ander haar voorsê. • Fiela het geweet Barta sou nie weet wat die kind aangehad het nie. • Fiela is nooit geroep om getuienis te lewer nie, maar sy is bereid om Barta deel te maak. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 7.12.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 7.12.2 te verdien.)</i>	1
7.13	Sy bedoel dat sy nederig moet bly/nie kwaad moet word nie/kalm moet bly/die minste moet wees/nie terugpraat nie/onderdanig moet wees/smeek/pleit. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
7.14	<ul style="list-style-type: none"> • Fiela het Benjamin se besittings/goed/(dasvel)kombers/klere by die Van Rooyens gaan afgee. • Fiela het hom by die Van Rooyens gaan soek/was Bos toe/by die Van Rooyens se huis. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
7.15	C/die onregverdige politieke situasie van die tyd.	1
7.16.1	gehoorsaam wees aan die wet	1
7.16.2	<ul style="list-style-type: none"> • Fiela het geweet wat die wet sê/dat sy geen kans teen die wet staan nie. • Fiela was al die jare bang dat so iets sou gebeur (daarom het sy Benjamin weggesteek/weggehou van die skool af, ens.). • Fiela het geweet dat die wet haar nie sou bevoordeel nie. • Fiela het geweet dat dit die lewe vir haar kind, Benjamin/haar gesin moeiliker sou maak as sy opstandig sou raak. • Fiela was bang dat die magistraat haar sal laat toesluit/in die tronk gooi. • Fiela het geweet die wet is magtiger as haar wil. • Bruinmense kon nie wit kinders hê nie. • Die magistraat het gedreig om haar te laat volg. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 7.16.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 7.16.2 te verdien.)</i>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.17	Fiela ... <ul style="list-style-type: none"> • wys respek teenoor die magistraat, bv. in hoe sy hom aanspreek. • bly kalm. • wys nie hoe sy regtig voel nie/kwaad sy is nie. • praat nie lelik of kwaai nie/is nederig. • sê duidelik dat sy nie moeilikheid soek nie. • sê sy sal nie lieg nie. • is 'n wetsgehoorsame burger. • is bereid om haarself te verneder/te veg om haar kind te kry/nie bang nie/onverskrokke. • sê sy sal by die magistraat se besluit berus. • wys hoe gelowig sy is. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
7.18	Selling het ... <ul style="list-style-type: none"> • aandag aan Benjamin gegee. • hom van water en skuitjies geleer/leer roei. • saam met hom gespeel. • vir hom gesê hoe hy die magistraat in die hof moet aanspreek. • vir Fiela gesê sy moet Benjamin los as hy dinge wil doen (soos met die volstruise). • Benjamin geken/geweet hy is nie iemand vir agter draf nie/se hart geken/raakgesien dat daar emosioneel fout was met hom toe hy teruggekom het Lange Kloof toe. • Benjamin liefgehad/soos sy eie grootgemaak/gewys hoe om 'n liefdevolle man te wees/nie geslaan/mishandel nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
7.19.1	<ul style="list-style-type: none"> • Lukas het na baie jare weer tyd saam met Fiela-hulle deurgebring. • Lukas het kans gehad om oor sy verhouding met Nina te dink. • Lukas het sy gevoelens vir Nina met Fiela bespreek. • Fiela het vir hom die raad gegee om terug te gaan na Barta toe, want net sy het die antwoorde op sy vrae geken. • Lukas het weer liefde en omgee ervaar. • Lukas kon sien die Komoeties het hom nie vergeet nie. • Lukas het gehoor hy gaan die Laghaanse se grond kry/kon saam met die Komoeties 'n toekoms bou. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.19.2	<p>Ek het by hom geleer om ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • aan te hou soek na die waarheid/(ware) identiteit. • te onthou waar ek vandaan kom. • nie die mense wat my grootgemaak/opgevoed/liefgehad het, te vergeet/eenkant toe te skuif nie. • by ouer mense/mense wat my ken raad te vra. • geduldig te wees. • te bly glo in wie ek is. • nooit op te gee op iets wat saakmaak nie. • my eie hart en gedagtes te vertrou. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
7.19.3	<ul style="list-style-type: none"> • Fiela was bly dat Benjamin gekies het om haar kind te wees nadat Benjamin die waarheid by Barta gehoor het. • Fiela het nooit opgehou om sy ma te wees nie. • Fiela en Benjamin was ma en seun. • Fiela kon nou sy ma en hy haar seun wees. • Fiela kon Nina as deel van Benjamin/Lukas se lewe ervaar/aanvaar. • Fiela was steeds sy beskermmer. • Fiela sou so bly wees dat Benjamin teruggekom het/hom met ope arms verwelkom. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING B:	35

AFDELING C: KORTVERHALE**VRAAG 8: SPIEËLBEELDE****8.1 'OPDRAG' – Rike Olivier**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.1.1 (a)	17/sewentien	1
8.1.1 (b)	Jordaantjie/Jordaan	1
8.1.1 (c)	verslag/leesverslag	1
8.1.1 (d)	winter	1
8.1.2 (a)	<ul style="list-style-type: none"> Elizabeth (van die jeugroman) Die hoofkarakter/die meisie in die boek wat sy lees/<i>Pot vol winter</i> Die meisie oor wie se lewe en besluite sy 'n verslag moet skryf. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.1.2 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Dit is Sarah se gedagtes oor die boek wat sy lees. Dit is die notas wat Sarah oor die boek maak. Dit is Sarah se idees oor Elizabeth. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
8.1.3 (a)	Haar ouers ... <ul style="list-style-type: none"> weet nie wat in die lewe van tieners aangaan nie. vind dit moeilik om aan te pas by/te praat oor tienersake. praat nie openlik oor sensitiewe tienersake nie. is oningelig/dom (oor hierdie sake). verstaan nie dat dinge en tye verander het nie. dink alles is nog soos dit was toe hulle self tieners was. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
8.1.3 (b)	Sy kan nie openlik met haar ouers oor haar vrae/probleem/wroeging praat nie/advies vra oor tienerseks of gevoelens vir Gerrie nie./Haar ouers kan haar nie help nie. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.1.4	metafoor	1

8.1.5	<ul style="list-style-type: none"> • E se verhouding met Kurt is ... ✓ <ul style="list-style-type: none"> ○ gebaseer op selfsug en lafhartigheid. ○ kompleks (want sy het hom nodig om haar lief te hê.) ○ bloot fisiese aantrekkingskrag/physical attraction. ○ om uit haar ongelukkige huislike omstandighede te ontsnap. ○ gebaseer op haar behoefte aan warmte wat sy nie tuis kry nie. ○ beïnvloed deur die probleme in haar ouers se huwelik/die feit dat haar pa 'n ander verhouding het. ○ om haar beter oor haarself/haar lewe te laat voel. ○ net vir nou. • Kurt pas nie by Elizabeth nie. • E+K het al seks gehad. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) • Sarah se verhouding met Gerrie is ... ✓ <ul style="list-style-type: none"> ○ veel meer/dieper as net die fisiese/gebou op beste vriendskap. ○ op liefde gebou. ○ bedoel vir langer as net nou/vir die toekoms. ○ nie om weg te kom van verkeerde dinge in haar gesin/tussen haar ouers nie. ○ gebaseer op albei se aantrekkingskrag tot mekaar/hulle click met mekaar. • Gerrie pas by Sarah. • S+G het nog nie seks gehad nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
8.1.6	C/die gaping tussen generasies	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.1.7	<p>Sarah se ouers ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • gesels heeltyd met mekaar. • praat dinge uit wanneer hulle verskil. • maak weer vrede nadat hulle verskil het. • wys openlik/vir ander dat hulle lief is vir mekaar (bv. deur hande vas te hou of styf langs mekaar op die bank te sit). • laat nie ruimte vir verhoudings met ander persone nie. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
8.1.8 (a)	objektiewe	1
8.1.8 (b)	<ul style="list-style-type: none"> • Sy stel voor dat die biblioteek die boek aankoop. • Sy beveel aan dat die boek in klasbesprekings oor tienerseks gebruik kan word • Haar aanbeveling gaan nie net oor haarself nie, want sy hoop die boek kan ander tieners ook help. • Sy dink krities oor die saak/oorweeg alle moontlikhede voor sy die aanbeveling maak. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 8.1.8 (a) moet reg wees om die punt by VRAAG 8.1.8 (b) te verdien.)</p>	1
8.1.9 (a)	<p>Sarah het besef dat sy ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie oorhaastig moet besluit nie/sal wag vir die tyd om seks te hê. • nog met ander tieners hieroor moet gesels (bv. in klasbesprekings/die Voorligtingklas). • met haar ouers behoort te gesels. • bo alles haar verhouding met Gerrie wil beskerm/keer dat dit tot niet gaan omdat sy verkeerde keuses gemaak het. • eendag die inligting kan gebruik om die regte keuse te maak/haar eie boek te skryf/'n storie te skryf waarin woorde en dink en voel by mekaar uitkom. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
8.1.9 (b)	<p>Ek kan leer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • ek nie alleen met sekere sake hoef te worstel nie. • kommunikasie baie belangrik is. • ek nie hoef te doen wat ander doen nie, maar moet doen wat reg is vir my. • oorhaastige besluite baie nadelige gevolge kan hê. • as ek vrae vra, sal ek antwoorde kry. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
8.1.9 (c)	<ul style="list-style-type: none"> • Aan die einde het Sarah 'n nugter/verantwoordelike besluit geneem. • Met die besluit wat Sarah geneem het, het sy haar verhouding met Gerrie beskerm/voorkom dat haar verhouding met Gerrie dalk doodloop. • Sarah het as mens gegroei en het goeie besluite geneem. • Sarah het haar opdrag suksesvol voltooi. • Sarah het gehoop Jordaantjie sou tevrede wees. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1

8.2 'KRINGLOOP' – Ruto Vambo

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.2.1	<ul style="list-style-type: none"> • Lande het besluit dat hulle nooit weer kerntoetse op die aarde sou uitvoer nie. • Gideon de la Mer het voorgestel dat hulle toetse op Mars moes doen. • Mars se mense het lewe op Aarde vernietig. • Gideon de la Mer is geteer en geveer. (Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.) 	1 1 1 1
8.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy was 'n uitmuntende kernfisikus/wetenskaplike/slim. • Hy het kennis van kerntoetse gehad. • Hy het visie gehad. • Sy plan sou nie die verdrag tussen lande verbreek nie. • Hy was op die regte tyd op die regte plek. • Hy het alles bereken en kripties beantwoord. • Hulle het hom bewonder vir sy briljante idees. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
8.2.3	D/respekteer	1
8.2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Kokende stoom • Lawa • Bestralingsiekte • Baie mense (gaan) sterf. (Enige EEN) 	1
8.2.5	<ul style="list-style-type: none"> • Die mense/ekspedisie/afvaardiging wat (na die oppervlak) gestuur is om uit te vind wat gebeur het, het bewyse gebring dat Aarde hulle aangeval het. • Hulle het bewyse van Aarde af gebring./Daar was bewyse (dat Aarde hulle aangeval het.) (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
8.2.6 (a)	die mense van Mars laat besef wat hulle moet doen om Aarde te vernietig	1
8.2.6 (b)	Die mense van Mars het ... <ul style="list-style-type: none"> • besef dat daar wel lewe op Aarde is/metaalagtige monsters op Aarde is wat vernietig kan word. • Aarde se eie tegnologie teen hulle gebruik. • 'n middel gevind wat metaal in as laat verkrummel. • gereed gestaan om 'n kapsule te lanseer wat die Aarde kon vernietig. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 8.2.6 (a) moet reg wees om die punt by VRAAG 8.2.6 (b) te verdien.) 	1
8.2.7 (a)	D/gee vroeg reeds die idee van iets wat herhaal gaan word.	1
8.2.7 (b)	C/dramatiese effek om fokus te versterk	1
8.2.7 (c)	E/gee duidelike prentjies vir die leser.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.2.7 (d)	A/lei tot afwagting en verwagting dat dinge gaan ontwikkel.	1
8.2.8	<ul style="list-style-type: none"> Hy het stilgebly oor iets belangrik/oor die verskynsel in die nagemel. Hy het belangrike dinge as 'n beuselagtigheid/nietigheid afgemaak, (terwyl dit eintlik iets groots was). Hy het nie vir ander kundiges gevra wat hulle dink nie/genoegsame navorsing oor Mars gedoen nie. Hy het nie regtig aandag daaraan gegee en probeer uitvind wat die verskynsel in die nagemel is nie. As hy iets gedoen het, kon hy dalk die aanval op Aarde voorkom het. Hy het verkeerde advies gegee (soos om kernwapens op Mars te toets). <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
8.2.9 (a)	(Tydens die Donker Eeue in die geskiedenis) het gevestigde samelewings tot niet gegaan/in haglike omstandighede verval.	1
8.2.9 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Dit pas hier, want eers het Mars en daarna Aarde byna heeltemal tot niet gegaan/in haglike omstandighede verval/albei is aangeval. Die aarde verval in donkerte. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING C:	35

AFDELING D: GEDIGTE**VRAAG 9: VERSKUNS VIR EERSTE ADDISIONELE TAAL****9.1 'Die dans van die reën' – Eugène N. Marais**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.1.1	(Na die) Kalahari(woestyn)/die woestyn waar die Khoi/San/Khoi-San mense/Jan Konterdans bly	1
9.1.2 (a)	lied (van die vioolspeler/Jan Konterdans/uit die Groot Woestyn)	1
9.1.2 (b)	bulttop	1
9.1.2 (c)	(saggies) sing (saggies)/nader kruip en saggies sing	1
9.1.2 (d)	son	1
9.1.3	(Met 'n) troue/bruilof	1
9.1.4	"wyd rek hulle die neusgate" <i>(Geen penalisering indien die reël NIE tussen aanhalingstekens is NIE.)</i>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.1.5	<ul style="list-style-type: none"> Inkeping/tipografiese wit/wit spasie Herhaling/repetisie (van "Ons Suster!"/"Jy het gekom!")/word twee keer gesê Die gebruik van uitroeptekens/! Gebruik van die direkte rede/die kleinvolk se eie woorde Kort sinne Halfrym/alliterasie/assonansie (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
9.1.6	<ul style="list-style-type: none"> voorkop arms (Twee aparte woorde) 	2
9.1.7	<ul style="list-style-type: none"> Die versreëls is nie ewe lank nie. Die strofes is nie ewe lank nie. Daar is nie 'n vaste rympatroon nie/gebroke rym. Leestekens word nie volgens gewone reëls gebruik nie. (Kandidaat kan voorbeelde van die leestekens noem wat nie volgens die gewone reëls gebruik word nie gee.) Die gedig het 'n ongewone tipografie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
9.1.8	C/dankbaar	1
9.1.9	<ul style="list-style-type: none"> Almal sien die reën van ver af oor die berg. Daar is weerlig en blitse. Die diere sien die eerste reëndruppels op die grond. Die reën val hard en oor 'n wye gebied. (Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.) 	1 1 1 1
9.1.10	<p>Ek het geleer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> almal reën nodig het om te oorleef. reën mens en dier opgewonde/vrolik/bly/gelukkig maak. mens en dier in die woestyn groot waardering het vir reën. reën soveel emosie bring dat dit amper soos jou suster/'n familielid voel. reën hoop/nuwe lewe/vrugbaarheid bring. ons dankbaar moet wees wanneer dit reën. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

9.2 'Eksamenlokaal' – Suzaan Laing

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.2.1	<ul style="list-style-type: none"> Die klik/klank van haar skoene/harde geluid wat die skoene maak✓ teenoor die stilte in die lokaal. ✓ Die leerders sit tjoepstil ✓ in die lokaal, maar die onderwyseres se skoene klink hard ✓ op die houtvloer. Leerlinge sit (stil) ✓ maar die onderwyser loop op en af. ✓ (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Sien ook die algemene nasienriglyne. Aanhalings word nie aanvaar nie.) 	2

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.2.2	"September(eksamen)(lug)" (Geen penalisering indien die woord NIE tussen aanhalingstekens is NIE.)	1
9.2.3	<ul style="list-style-type: none"> "Die horlosie tel twee ure af." Die gedig verwys na twee ure. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
9.2.4 (a)	gespanne	1
9.2.4 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Hulle hande bewe/is nie stabiel nie. Hulle skryf lelik/onnet/deurmekaar/slordig/laat 'n deurmekaarspul/warboel van woorde agter. Hulle krap hulle antwoorde uit. Rukkerige bewegings dui op senuweeagtigheid. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 9.2.4 (a) moet reg wees om die punt by VRAAG 9.2.4 (b) te verdien. Aanhaling word nie aanvaar nie.) 	1
9.2.5 (a)	<ul style="list-style-type: none"> Die skoon antwoordblaaie/eksamenboeke/eksamenskrifte/ (folio)papier (waarin/op) hulle skryf. Dit is die begin van die skryfproses. Dit is toe die antwoordstelle/papier net uitgedeel is. Hulle het nog nie begin skryf nie. Die kandidaat het nie die antwoorde geken nie en daarom baie vrae oopgelaat, daarom is daar baie wit op die papier. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
9.2.5 (b)	<p>Die papier/antwoordskrif/eksamenboek is nou ...</p> <ul style="list-style-type: none"> vol geskryf. vol ink/inkkolle. vol penmerke. nie meer skoon nie./"blou op wit" (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
9.2.6 (a)	<ul style="list-style-type: none"> Die kinders moet letterlik die voltooide eksamenskrifte ingee./Die kinders is klaar met die eksamen./Die onderwyseres neem die antwoordstelle in. ✓ Dit verwys ook na die kennis wat die kandidate weergegee het/hulle antwoorde. ✓ (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
9.2.6 (b)	"ryp" (Geen penalisering indien die woord NIE tussen aanhalingstekens is NIE.)	1
9.2.7 (a)	D/Onomatopée	1
9.2.7 (b)	C/'n Metafoor	1
9.2.7 (c)	A/Alliterasie	1
9.2.8	('n) tersine	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.2.9	<ul style="list-style-type: none"> Dit skep 'n ruimte vir waar die handelinge plaasvind/waar die kinders sit/eksamen skryf. Dit skep alreeds 'n toon van die begin van die gedig af. Dit sê reg van die begin af waarom die gedig/inhoud handel./Die gedig gaan oor die eksamen/kandidate wat eksamen skryf. Dit skep afwagting/'n atmosfeer van eksamen wat gaan plaasvind. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
9.2.10	<ul style="list-style-type: none"> Ek is self besig om 'n eksamen af te lê/te skryf. Dit is iets waardeur alle skoolkinders gaan. Almal moes al een of ander tyd 'n eksamen aflê. Dit handel oor die skryf van 'n eksamen en almal weet hoe dit voel. Die beskrywing is geloofwaardig – almal kan die prentjie in hulle geestesoog sien. Dit laat my dink aan onderwysers wat toesig hou waar ek eksamen skryf. Ek kan die atmosfeer of spanning in die eksamenlokaal herroep. Die klanke/gevoelens/omstandighede in my eksamenlokaal is dieselfde. My juffrou se skoene raas ook as ek eksamen skryf. Tyd gaan ook stadig/vinnig verby as ek eksamen skryf. Dit is ook stil in die lokaal waar ek eksamen skryf. Ek skryf ook my antwoorde in blou ink. Ek het ook al 'n dag voor die tyd gestudeer. Ek het ook al onnet/deurmekaar geskryf. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING D:	35
	GROOTTOTAAL:	70